

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/21-18/1
URBROJ: 613-02-05-22-11
Zagreb, 13. lipnja 2022.

Izvješće o obavljenoj reviziji usklađenosti

**Hrvatski operator
prijenosnog
sustava d.o.o.,
Zagreb
za 2020.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O DRUŠTVU	4
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	4
	Planiranje	6
	Financijski izvještaji	8
III.	REVIZIJA ZA 2020.	25
	Ciljevi i područja revizije	25
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	25
	Metode i postupci revizije	26
	Nalaz za 2020.	27
IV.	ČLANOVI NADZORNOG ODBORA I UPRAVE	39

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija usklađenosti društva Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb (dalje u tekstu: Društvo) za 2020.

Predmet revizije bila je usklađenost aktivnosti, financijskih transakcija i informacija koje se odnose na poslovanje Društva sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, imovina, obveze, kapital i rezerve, prihodi, rashodi te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja je li poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O usklađenosti poslovanja izraženo je uvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Društva za 2020. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2020. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- U 2020. troškovi nabave službenih vozila iznosili su 3.137.852,00 kn. Osim navedenog, troškovi goriva, održavanja i popravaka, autoguma, osiguranja i drugi troškovi službenih vozila iznosili su 9.644.610,00 kn. Društvo ima u vlasništvu 499 službenih vozila. Unutarnjim aktom nisu uređeni uvjeti i način korištenja službenih vozila. Odlukama Uprave u razdoblju od studenoga 2015. do srpnja 2019. uređeno je da pravo korištenja službenih vozila 24 sata u privatne svrhe ima 35 zaposlenika. Pravo korištenja imaju predsjednik i članovi Uprave, direktori prijenosnih područja i sektora, predstojnik Ureda Uprave i službenik za usklađenost, jedanaest pomoćnika direktora, pomoćnik predstojnika Ureda Uprave, jedan rukovoditelj službe, šest savjetnika direktora, jedan koordinator i jedan savjetnik.

Navedenim odlukama nisu obrazloženi razlozi korištenja službenih vozila 24 sata s obzirom na djelokrug rada te nisu utvrđena vrijednosna ograničenja potrošnje goriva i drugih troškova.

Troškovi za donacije i sponzorstva ostvareni su u iznosu od 988.500,00 kn. Odnose se na donacije za humanitarne svrhe, udrugama i sportskim društvima te pravnim osobama u pojedinačnim iznosima od 3.000,00 kn do 400.000,00 kn. Društvo je u listopadu 2017. donijelo Pravilnik o donaciji financijskih sredstava za organiziranje športske rekreacije radnika HOPS d.o.o. i Udruge hrvatskih branitelja Hrvatske elektroprivrede 1990. – 1995., kojim su uređena načela, kriteriji, mjerila te postupak dodjele financijske potpore programima i projektima za četiri sportska društva i udrugu. Troškovi donacija i financijskih potpora sportskim društvima i udruzi u iznosu od 390.000,00 kn ostvareni su u skladu s navedenim Pravilnikom. Kriteriji i postupci za dodjelu drugih donacija i sponzorstava u iznosu od 598.500,00 kn nisu utvrđeni. (točka 3. Nalaza)

- Društvo je 26. studenoga 2019. donijelo Plan nabave, prema kojem je planirana nabava roba, radova i usluga za 503 predmeta nabave ukupne procijenjene vrijednosti od 782.685.718,00 kn. Navedeni Plan nabave nije donesen u roku od 30 dana od donošenja Plana poslovanja za 2020., koji je 19. rujna 2019. donijela Uprava, a 25. rujna 2019. usvojio Nadzorni odbor.

Ovlašteni predstavnici naručitelja potpisali su izjave o nepostojanju sukoba interesa u prijašnjim godinama (od 2017.). Navedene izjave nisu potpisivane u pojedinom postupku javne nabave, što nije u skladu s Pravilnikom o nabavi i ugovaranju iz svibnja 2015., prema kojem je određeno da su za potrebe provedbe postupaka javne nabave, ovlašteni predstavnici naručitelja u pojedinom postupku javne nabave i druge osobe koje imaju utjecaj na odlučivanje naručitelja, obvezni potpisati izjavu o nepostojanju sukoba interesa. Također, od 34 pregledana postupka javne nabave roba, radova i usluga u vrijednosti od 428.795.881,00 kn, kod devet pregledanih predmeta nabave roba, radova i usluga u vrijednosti od 253.076.928,00 kn nisu pribavljene izjave o integritetu, što nije u skladu s Pravilnikom o nabavi i ugovaranju, prema kojem je određeno da ponuditelji i članovi zajednice ponuditelja u postupku, odnosno druga ugovorna strana, moraju uz ponudu dostaviti i potpisanu izjavu o integritetu za nabavu roba i usluga u vrijednostima nabave većim od 6.000.000,00 kn te radova u vrijednostima nabave većim od 12.000.000,00 kn.

Od 25 pregledanih predmeta jednostavne nabave roba, radova i usluga u vrijednosti od 6.808.082,00 kn, kod dva predmeta jednostavne nabave usluga sistematskih pregleda u vrijednosti od 198.786,00 kn i 195.150,00 kn provedeni su postupci ograničenog prikupljanja ponuda upućivanjem poziva na dostavu ponuda na tri adrese, što nije u skladu s Pravilnikom o provedbi postupaka jednostavne nabave, kojim je određeno da se za postupke jednostavne nabave usluga procijenjene vrijednosti veće od 70.000,00 kn, a manje od 200.000,00 kn provodi postupak javnog prikupljanja ponuda objavom na mrežnim stranicama Društva. (točka 4. Nalaza)

Obveze Društva

Društvo je obvezno namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

Prema Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, ISSAI 400 točka 13. Načela revizije usklađenosti, cilj revizije usklađenosti je izraziti mišljenje o tome je li subjekt revizije obavljao poslovanje u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2020. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O DRUŠTVU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Društvo je pravna osoba čije je poslovanje uređeno Zakonom o energiji (Narodne novine 120/12, 14/14, 95/15, 102/15 i 68/18), Zakonom o tržištu električne energije (Narodne novine 22/13, 95/15, 102/15, 68/18 i 52/19) koji je bio na snazi do 22. listopada 2021. i Zakonom o tržištu električne energije (Narodne novine 111/21) koji je na snazi od 22. listopada 2021. te drugim propisima. Pravni je sljednik društva HEP – Operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb.

U skladu s člankom 76., stavcima 1. i 4. Zakona o tržištu električne energije, Skupština društva Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb, koje je vladajuće društvo HEP grupe, u travnju 2013. donijela je Odluku o odabiru modela razdvajanja operatora prijenosnog sustava, prema kojoj se za razdvajanje operatora prijenosnog sustava odabire model neovisnog operatora prijenosa. Na temelju Rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu iz srpnja 2013. o upisu u sudski registar, povećanju temeljnog kapitala, promjeni tvrtke, predmeta poslovanja, Društvo posluje pod nazivom Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Zagreb. U skladu s odredbom članka 11., stavka 1., točke 34. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti (Narodne novine 120/12 i 68/18) te članka 18., stavka 2. i članka 23., stavaka 4. i 5. Zakona o tržištu električne energije, Hrvatska energetska regulatorna agencija donijela je u veljači 2016. Rješenje o izdavanju certifikata Društvu kao neovisnom operatoru prijenosa.

Prema odredbama članka 14. Zakona o tržištu električne energije, operator prijenosnog sustava organiziran je u samostalnoj pravnoj osobi izvan strukture vertikalno integriranog subjekta, neovisno o drugim djelatnostima u elektroenergetskom sektoru te kao vlasnik prijenosne mreže djeluje kao operator prijenosnog sustava. Prema odredbi članka 3., stavka 2., točke 72. navedenog Zakona te Izjavi Društva iz svibnja 2013., vertikalno integrirani subjekt je elektroenergetski subjekt ili skupina elektroenergetskih subjekata u kojima ista osoba ili iste osobe imaju mogućnost izravne ili posredne kontrole i gdje subjekt ili skupina subjekata obavlja najmanje jednu od energetske djelatnosti prijenosa ili distribucije te najmanje jednu od energetske djelatnosti proizvodnje, trgovine ili opskrbe električnom energijom. Rješenjem o izdavanju certifikata Društvu kao neovisnom operatoru prijenosa iz veljače 2016., utvrđeno je da je u strukturu vertikalno integriranog subjekta uključeno 20 trgovačkih društava na području Republike Hrvatske i drugih država, uključujući i Društvo. Koncem prosinca 2020. u strukturu vertikalno integriranog subjekta i nadalje je bilo uključeno 20 društava, od čega je 15 ovisnih društava HEP grupe. U strukturu vertikalno integriranog subjekta uključena su, osim Društva, sljedeća društva: Hrvatska elektroprivreda d.d., HEP – Proizvodnja d.o.o., HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o., HEP Elektra d.o.o., HEP – Opskrba d.o.o., HEP Toplinarstvo d.o.o., HEP – Trgovina d.o.o., HEP – Plin d.o.o., Plin Vtc d.o.o., PPD – Distribucija plina d.o.o., PPD – Opskrba kućanstva d.o.o., Plomin Holding d.o.o., Nuklearna elektrana Krško d.o.o., Energetski park Korlat d.o.o., Crpna stanica Buško Blato d.o.o. (Bosna i Hercegovina), HEP – Energija d.o.o. Mostar (Bosna i Hercegovina), HEP – Energija sh.p.k. Priština (Kosovo), HEP Energija d.o.o. Ljubljana (Slovenija) i HEP – Energija d.o.o. Beograd (Srbija). Iako je Društvo uključeno u strukturu vertikalno integriranog subjekta, kao neovisni operator prijenosa upravlja, održava i razvija prijenosni sustav te samostalno djeluje na tržištu u obavljanju djelatnosti.

Osnivač Društva i jedini vlasnik je društvo Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb, koje je u 100-postotnom vlasništvu Republike Hrvatske. Na temelju Odluke o preoblikovanju Skupštine Društva, Trgovački sud u Zagrebu je 11. travnja 2022. donio Rješenje o upisu u sudski registar preoblikovanja društva s ograničenom odgovornošću u dioničko društvo. Temeljni kapital Društva iznosi 4.948.627.300,00 kn. Sjedište Društva je Kupuska 4, Zagreb. Posluje na četiri lokacije (Zagreb, Split, Rijeka i Osijek), kao i na lokacijama elektroenergetskih objekata koje koristi samostalno, odnosno zajednički s društvima u sastavu vertikalno integriranog subjekta.

Društvo obavlja djelatnost prijenosa električne energije, vođenja i pružanja usluga elektroenergetskog sustava, izgradnje, pogona i održavanja prijenosne mreže, proizvodnje i prodaje jalove električne energije, obračunskih mjerenja električne energije, tranzita i organiziranja tržišta električne energije, razvoja prijenosne mreže, istraživanja i razvoja na području energetike, djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, davanja u najam telekomunikacijske mreže i vodova i druge djelatnosti.

Društvo je u svibnju 2013. zaključilo s društvom Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb Ugovor o unosu stvari i prava u temeljni kapital Društva, a u travnju 2014. Ugovor o prijenosu prava vlasništva nad nekretninama s nesređenim zemljišnoknjižnim stanjem, koje nisu bile obuhvaćene navedenim Ugovorom iz 2013. Nadalje, Ugovorom o međusobnim odnosima koje je Društvo u srpnju 2013. zaključilo s društvom Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb, utvrđena su prava i obveze koje proizlaze iz vlasničkih prava društva Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb. Navedenim Ugovorom utvrđeno je, između ostalog, da društvo Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb kao matično društvo sastavlja konsolidirane financijske izvještaje za HEP grupu u koju je, osim ovisnih društava, uključeno i Društvo. Društvo samostalno osigurava potrebna financijska sredstva za redovno poslovanje i investicijske projekte. U skladu s odredbom članka 18., stavka 3., točke 4. Zakona o tržištu električne energije, društvo Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb, kao vladajuće društvo unutar vertikalno integriranog subjekta, pravodobno i na zahtjev Društva kao neovisnog operatora prijenosa daje na raspolaganje Društvu financijska sredstva za buduće investicijske projekte i/ili zamjenu postojeće imovine nužne za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije.

Koncem 2020. Društvo je imalo 50,0 % udjela u temeljnom kapitalu društva Hrvatska burza električne energije d.o.o., Zagreb. Suosnivač je društva HEP – Telekomunikacije d.o.o., Zagreb u kojem je imalo 13,73 % udjela te društva iz Njemačke u kojem je imalo 6,7 % udjela. Također, imalo je 12,5 % udjela u Uredu za koordiniranu dražbu u jugoistočnoj Europi iz Crne Gore te 4,0 % udjela u Uredu za koordiniranu dražbu iz Luksemburga. Društvo nije ostvarivalo prihode od udjela u navedenim društvima za 2020. Društvo Hrvatska burza električne energije d.o.o., Zagreb osnovano je u 2014. za kupnju i prodaju električne energije u cilju osiguranja središnjeg mjesta za organiziranu trgovinu električnom energijom između tržišnih sudionika, članova burze. Društvo HEP – Telekomunikacije d.o.o., Zagreb osnovano je u listopadu 2013. u svrhu pružanja telekomunikacijskih usluga za sve članice HEP grupe. Društvo iz Njemačke osnovano je početkom 2015. u cilju jačanja sigurnosti sustava povezane europske mreže i poticanja suradnje operatora prijenosnih sustava. Ured za koordiniranu dražbu u jugoistočnoj Europi iz Crne Gore osnovan je u 2014. u cilju optimizacije dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta za korisnike mreže i kupce električne energije u jugoistočnoj Europi. Ured za koordiniranu dražbu iz Luksemburga obavlja usluge koje obuhvaćaju godišnje, mjesečne i dnevne dražbe te koordinira provođenje dražbi prekograničnih prijenosnih kapaciteta na razini Europske unije.

Koncem prosinca 2019. Društvo je imalo 1 218 zaposlenika, a koncem 2020. imalo je 1 139 zaposlenika. Prema Pravilniku o organizaciji i sistematizaciji Društva koji se primjenjuje od početka srpnja 2019., ustrojstvene jedinice su: Uprava Društva, Ured Uprave, Službenik za usklađenost, Unutarnja revizija, Sektor za razvoj, priključenja, izgradnju i upravljanje imovinom, Sektor za vođenje elektroenergetskog sustava, Sektor za poslovnu integraciju, Sektor za tržište, Sektor za ekonomske, pravne, kadrovske i opće poslove te prijenosna područja u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku.

Na temelju prethodne suglasnosti Hrvatske energetske regulatorne agencije, Društvo je u skladu s odredbama članka 22. Zakona o tržištu električne energije u veljači 2014. donijelo Program usklađenosti neovisnog operatora prijenosa te u siječnju 2015. i rujnu 2017. izmjene i dopune navedenog Programa, prema kojem su utvrđene mjere za isključivanje mogućnosti pristranog ponašanja Društva te način praćenja usklađenosti s navedenim Programom. Također, utvrđena su glavna područja prema kojima osoba za praćenje usklađenosti prati ostvarenje usklađenosti rada Društva, a odnose se na: neovisnost Nadzornog odbora, Uprave i rukovodećeg osoblja Društva prema posebnim zakonskim uvjetima za neovisnog operatora prijenosa, neovisnost Društva prema posebnim zakonskim uvjetima za neovisnog operatora prijenosa, nediskriminatorno ponašanje Društva prema korisnicima prijenosne mreže i tržišnim sudionicima, informiranje osobe za praćenje usklađenosti o pitanjima od značaja za provedbu navedenog Programa, razvidnost, objektivnost i nepristranost u radu, povjerljivost i objavu podataka te upravljanje razmjenom podataka s vertikalno integriranim subjektom, rješavanje prigovora korisnika prijenosne mreže i tržišnih sudionika, povjerljivost i obradu podataka te upravljanje razmjenom podataka s vertikalno integriranim subjektom, kao i edukaciju rukovodećeg osoblja i zaposlenika Društva o postupanju u skladu s načelima neovisnosti, razvidnosti i nepristranosti. Nadzorni odbor Društva je uz prethodnu suglasnost Hrvatske energetske regulatorne agencije u prosincu 2017. te prosincu 2020. imenovao službenika za praćenje usklađenosti za razdoblje od tri godine, koji je u veljači 2021. izradio Godišnje izvješće o ostvarivanju Programa usklađenosti za 2020.

Tijela Društva su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Skupštinu Društva čini osnivač Društva putem svog zastupnika ili punomoćnika kojeg imenuje Uprava osnivača. Od početka siječnja 2018. i u vrijeme obavljanja revizije predsjednik Skupštine je Frane Barbarić, dipl. iur. Odredbama članka 21. Zakona o tržištu električne energije određeno je da je nadzorni odbor neovisnog operatora prijenosa sastavljen od predstavnika vertikalno integriranog subjekta, predstavnika dioničara/članova društva treće strane i predstavnika drugih zainteresiranih strana, kao što su radnici neovisnog operatora prijenosa. Izjavom Društva iz ožujka 2019. određeno je da Nadzorni odbor ima pet članova, od kojih četiri člana bira Skupština (tri člana su predstavnici vertikalno integriranog subjekta, a jedan je neovisni član), dok jednog člana imenuju zaposlenici Društva. Članovi Nadzornog odbora imenovani su u skladu s odredbama Zakona o tržištu električne energije i Izjavom Društva. Izjavom Društva određeno je da Uprava ima od jednog do tri člana. Od 25. travnja 2019. do 15. travnja 2022. predsjednik Uprave je dr. sc. Tomislav Plavšić. Od 16. travnja 2022. predsjednik Uprave je dr. sc. Igor Ivanković.

Planiranje

Uz suglasnost Nadzornog odbora Društva, Plan poslovanja donesen je sredinom rujna 2019. Sadrži pregled poslovnih ciljeva i rizika u poslovanju Društva, plan prihoda, rashoda i dobiti te plan troškova nabave električne energije za pokriće gubitaka na prijenosnoj mreži.

Ukupni prihodi planirani su u iznosu od 1.709.770.338,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 1.569.164.814,00 kn, što je 140.605.524,00 kn ili 8,2 % manje u odnosu na planirani iznos. Planirani prihodi u cijelosti se odnose na poslovne prihode. Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka za 2020., poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od 1.566.650.360,00 kn, što je 143.119.978,00 kn ili 8,4 % manje u odnosu na planirani iznos. Vrijednosno značajnije odstupanje u odnosu na plan odnosi se na prihode od pružanja usluga uravnoteženja ostvarenih u iznosu od 25.143.695,00 kn, što je 24.583.393,00 kn ili 49,4 % manje u odnosu na planirani iznos, prihode od obračuna električne energije uravnoteženja ostvarene u iznosu od 74.071.446,00 kn, što je 58.127.529,00 kn ili 44,0 % manje u odnosu na planirani iznos, te druge poslovne i izvanredne prihode ostvarene u iznosu od 48.535.804,00 kn, što je 12.209.304,00 kn ili 33,6 % više u odnosu na planirani iznos. Prihodi od pružanja usluga uravnoteženja ostvareni su u manjem iznosu od planiranog jer je zbog primjene mjera za suzbijanje pandemije virusa COVID-19 došlo do smanjenja potrošnje električne energije te pada cijena na tržištu Hrvatske burze električne energije d.o.o. u odnosu na 2019. Prihodi od obračuna električne energije uravnoteženja ostvareni su u manjem iznosu od planiranog s obzirom na to da su se u vrijeme izrade Plana poslovanja za 2020. primjenjivala Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava, koja je Društvo uz suglasnost Hrvatske energetske regulatorne agencije donijelo u svibnju 2016. i ožujku 2017. Pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava iz studenoga 2019. promijenjen je način obračuna odstupanja.

Drugi poslovni i izvanredni prihodi ostvareni su u većem iznosu od planiranog najvećim dijelom jer je Plan poslovanja donesen u rujnu 2019., kada nije bilo moguće planirati cjelokupnu imovinu koja će se staviti u upotrebu te neuključivanja u plan kapitalizacije troškova posudbe koji se odnose na kamate. Financijski prihodi nisu planirani, a ostvareni su u iznosu od 2.514.454,00 kn jer Društvo nije planiralo tečajne razlike ostvarene u iznosu od 2.485.059,00 kn.

Ukupni rashodi planirani su u iznosu od 1.533.279.174,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 1.427.133.332,00 kn, što je 106.145.842,00 kn ili 6,9 % manje u odnosu na planirane rashode za 2020. Poslovni rashodi planirani su u iznosu od 1.508.489.572,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 1.396.074.998,00 kn, što je 112.414.574,00 kn ili 7,5 % manje u odnosu na planirani iznos. Planirani poslovni rashodi odnose se na fiksne troškove u iznosu od 846.237.011,00 kn i varijabilne troškove u iznosu od 662.252.561,00 kn. Fiksni troškovi odnose se na troškove održavanja mreže, brutoplaća i troškova osoblja, amortizacije, vrijednosnih usklađenja imovine i rezerviranja, troškova telekomunikacija, izvanrednih rashoda i drugih materijalnih troškova te drugih troškova poslovanja. Varijabilni troškovi odnose se na troškove nabave električne energije za pokriće gubitaka, troškove nabave električne energije uravnoteženja, troškove pomoćnih usluga, troškove naknada i koncesija te troškove usluga. Fiksni troškovi ostvareni su u iznosu od 814.355.183,00 kn, što je 31.881.828,00 kn ili 3,8 % manje od planiranog, a varijabilni troškovi ostvareni su u iznosu od 581.719.815,00 kn, što je 80.532.746,00 kn ili 12,2 % manje od planiranog. Do smanjenja ostvarenja navedenih troškova došlo je uslijed niže potrošnje električne energije uzrokovane pandemijom virusa COVID-19.

Financijski rashodi planirani su u iznosu od 24.789.602,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 31.058.334,00 kn, što je 6.268.732,00 kn ili 25,3 % više u odnosu na planirani iznos. Do povećanja financijskih rashoda najvećim dijelom došlo je zbog porasta tečaja na osnovicu duga prema Ugovoru o preuzimanju obveza po izdanim obveznicama iz ožujka 2016. zaključenog s društvom Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb.

Ostvarena dobit prije oporezivanja iznosi 142.031.482,00 kn, što je 34.459.681,00 kn ili 19,5 % manje od planirane.

Društvo je u skladu s odredbama Zakona o tržištu električne energije kao operator prijenosnog sustava donijelo Desetogodišnji plan razvoja prijenosne mreže 2020. – 2029. s detaljnom razradom za početno trogodišnje i jednogodišnje razdoblje. Također je kao operator prijenosnog sustava u skladu s odredbama Zakona o tržištu električne energije donijelo u propisanom roku godišnji plan nabave energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži za 2020. Gubici u prijenosnoj mreži odnose se na razliku između predane i isporučene električne energije u prijenosnu mrežu, uključujući i spojne vodove sa susjednim državama. Planom nabave energije za pokriće gubitaka planirani su gubici u količini 453,8 GWh uz planirani jedinični trošak u iznosu od 442,65 kn/MWh. Prema Izvješću o ostvarenju godišnjeg plana nabave energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži za 2020. iz veljače 2021., ostvareni su gubici u količini 373,1 GWh, što je 80,7 GWh ili 17,8 % manje u odnosu na plan.

Planom ulaganja koji je u rujnu 2019. usvojio Nadzorni odbor, planirana su ulaganja u vrijednosti od 690.749.715,00 kn. Uprava Društva je od siječnja 2020. do ožujka 2021. donijela 16 odluka prema kojima su izmijenjene pojedine pozicije Plana ulaganja za 2020. Navedenim izmjenama Plana ulaganja, planirana su ulaganja u vrijednosti od 686.615.789,00 kn. Ostvarena su ulaganja u vrijednosti od 569.913.158,00 kn, što je 116.702.631,00 kn ili 17,0 % manje u odnosu na izmjene plana. Vrijednosno značajnija ostvarena su ulaganja u prijenosnu mrežu u iznosu od 209.784.515,00 kn, zamjene i rekonstrukcije i druga ulaganja u iznosu od 146.330.433,00 kn te revitalizacije vodova i transformatorskih stanica u iznosu od 91.280.979,00 kn.

Financijski izvještaji

Društvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o računovodstvu (Narodne novine 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20 i 47/20 – ispravak), Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (Narodne novine 95/16 i 144/20) te prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Društvo je razvrstano u velike poduzetnike. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca), Račun dobiti i gubitka, Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o promjenama kapitala i Bilješke uz financijske izvještaje.

a) Račun dobiti i gubitka

Prema podacima iz Računa dobiti i gubitka za 2020., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 1.569.164.814,00 kn, rashodi u iznosu od 1.427.133.332,00 kn te dobit u iznosu od 142.031.482,00 kn.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2019.	Ostvareno za 2020.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Poslovni prihodi	1.725.653.581,00	1.566.650.360,00	90,8
1.1.	Prihodi od prodaje	1.685.945.138,00	1.522.432.023,00	90,3
1.2.	Prihodi na temelju uporabe vlastitih proizvoda, robe i usluga	5.912.716,00	7.232.009,00	122,3
1.3.	Drugi poslovni prihodi	33.795.727,00	36.986.328,00	109,4
2.	Financijski prihodi	1.513.693,00	2.514.454,00	166,1
	Ukupni prihodi	1.727.167.274,00	1.569.164.814,00	90,9

Ukupni prihodi odnose se na poslovne prihode u iznosu od 1.566.650.360,00 kn ili 99,8 % ukupnih prihoda te financijske prihode u iznosu od 2.514.454,00 kn ili 0,2 % ukupnih prihoda. Poslovni prihodi manji su za 159.003.221,00 kn ili 9,2 % u odnosu na 2019. zbog manje gospodarske aktivnosti uzrokovane pandemijom virusa COVID-19.

Prihodi od prodaje odnose se na prihode od prodaje unutar HEP grupe u iznosu od 1.332.914.666,00 kn i prihode od prodaje izvan HEP grupe u iznosu od 189.517.357,00 kn.

Prihodi od prodaje unutar HEP grupe odnose se na prihode od naknade za korištenje prijenosne mreže u iznosu od 1.234.567.568,00 kn, prihode od obračuna odstupanja u iznosu od 53.338.550,00 kn, prihode od prodaje električne energije uravnoteženja u iznosu od 22.696.724,00 kn te druge prihode od prodaje u iznosu od 22.311.824,00 kn.

Vrijednosno značajniji prihodi od naknade za korištenje prijenosne mreže u iznosu od 1.220.607.787,00 kn ostvareni su na temelju Ugovora o međusobnim odnosima vezano za obračun i naplatu naknade za korištenje prijenosne mreže zaključenog u siječnju 2019. s društvom HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb na neodređeno vrijeme s početkom primjene od 1. siječnja 2019. Naknada za korištenje prijenosne mreže utvrđuje se na temelju Metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos električne energije (Narodne novine 104/15 i 84/16), Odluke o iznosu tarifnih stavki za prijenos električne energije (Narodne novine 112/18), Općih uvjeta za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom (Narodne novine 85/15, 49/20, 104/20 i 80/21 – ispravak) i Zakona o tržištu električne energije.

Prihodi od obračuna odstupanja u iznosu od 53.338.550,00 kn ostvareni su na temelju Ugovora o odgovornosti za odstupanje zaključenog u 2016. s društvom Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb i dodatka Ugovoru iz 2019. te Ugovora o odgovornosti za odstupanje zaključenog u 2016. s društvom HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb i dodatka Ugovoru iz 2019. Navedenim ugovorima i dodacima ugovora utvrđena su međusobna prava i obveze Društva i voditelja bilančne grupe (društava Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb i HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb) za plaćanje odstupanja koje čini razliku ukupnog ostvarenja svih članova bilančne grupe i ukupne tržišne pozicije svih članova bilančne grupe koju vodi voditelj bilančne grupe, za sva obračunska razdoblja za vrijeme trajanja ugovora. Spomenutim ugovorima utvrđeno je da u slučajevima kada je ukupna financijska obveza za obračunsko razdoblje (unutar prvog, mjesečnog i drugog, godišnjeg obračunskog razdoblja) izračunana u skladu s Pravilima uravnoteženja negativna, voditelj bilančne grupe obavezan je Društvu platiti iznos takve financijske obveze, uvećan za sve primjenjive poreze, kao naknadu za odgovornost za odstupanje voditelja bilančne grupe.

Ako je ukupna financijska obveza za obračunsko razdoblje pozitivna, Društvo je obvezno voditelju bilančne grupe platiti iznos financijske obveze uvećan za poreze. Prema odredbi članka 3., stavka 2., točke 1. Zakona o tržištu električne energije, bilančna grupa je grupa koju čini jedan ili više sudionika na tržištu električne energije za čije je odstupanje odgovoran voditelj bilančne grupe. Prema odredbi članka 3., stavka 2., točke 74. navedenog Zakona, voditelj bilančne grupe je sudionik na tržištu električne energije koji je odgovoran za odstupanje jedne bilančne grupe i koji je s operatorom prijenosnog sustava zaključio ugovor o odgovornosti za odstupanje. Ugovorima je određeno da su članovi bilančne grupe svi subjekti koji imaju zaključen ugovor o članstvu u bilančnoj grupi. Međusobni odnosi voditelja bilančne grupe i članova bilančne grupe određeni su Pravilima organiziranja tržišta električne energije (Narodne novine 107/19 i 36/20).

Prihodi od prodaje električne energije uravnoteženja ostvareni su u iznosu od 22.696.724,00 kn. Prema odredbi članka 3., stavka 2., točke 11. Zakona o tržištu električne energije, energija uravnoteženja je električna energija koju aktivira operator prijenosnog sustava radi pokrivanja razlike između stvarno isporučene ili preuzete električne energije i ugovorenih količina električne energije te radi održavanja frekvencije u elektroenergetskom sustavu u propisanim granicama. Također, prema odredbama članka 30., točke 13. navedenog Zakona, određeno je da je Društvo obvezno koristiti energiju uravnoteženja u skladu s pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava. Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava donijela je Uprava Društva u studenome 2019. uz suglasnost Hrvatske energetske regulatorne agencije. Prema odredbama članka 11. Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava, Društvo kao operator prijenosnog sustava uravnotežuje sustav radi osiguravanja pogonske sigurnosti. U slučaju manjka, odnosno viška električne energije u elektroenergetskom sustavu, operator prijenosnog sustava osigurava energiju za uravnoteženje sustava u obračunskom intervalu na sljedeće načine: aktivacijom odnosno kupoprodajom energije od pružatelja usluge uravnoteženja kroz ugovorenu rezervu snage, aktivacijom odnosno kupoprodajom energije od pružatelja usluge uravnoteženja na temelju dobrovoljnih ponuda za energiju uravnoteženja, kupoprodajom od drugih operatora prijenosnog sustava, kupoprodajom električne energije na tržišnim načelima od tržišnih sudionika na tržištu električne energije i na burzi električne energije. Društvo je u prosincu 2019. s društvom HEP – Proizvodnja d.o.o., Zagreb zaključilo Ugovor o osiguravanju rezerve snage i regulacijske električne energije iz automatske sekundarne regulacije frekvencije i snage razmjene te Ugovor o osiguravanju rezerve radne snage i regulacijske električne energije iz tercijarne regulacije za uravnoteženje sustava za razdoblje od početka siječnja do konca prosinca 2020. Ugovorena je obveza društva HEP – Proizvodnja (pružatelja) za osiguravanjem potrebne radne snage regulacijskih jedinica na temelju predaje naloga Društva (korisnika) za aktivacijom rezervne snage. Automatska sekundarna regulacija frekvencije i snage razmjene je pomoćna usluga određena iznosom rezerve snage i mogućnošću automatskog aktiviranja rezerve snage prema nalogu Društva. Tercijarna regulacija za uravnoteženje sustava je pomoćna usluga određena iznosom rezerve snage te vremenom i trajanjem aktivacije rezerve snage. Način određivanja cijena pomoćnih usluga utvrđen je Metodologijom za određivanje cijena za pružanje pomoćnih usluga, koju je u srpnju 2016. i rujnu 2020. donijelo Društvo uz suglasnost Hrvatske energetske regulatorne agencije. Granične cijene energije uravnoteženja određene su Pravilima za određivanje graničnih cijena energije uravnoteženja, koja su sastavni dio Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava. Prema navedenim Pravilima za određivanje graničnih cijena energije uravnoteženja, izračun jedinične granične cijene energije uravnoteženja u obračunskom intervalu za povećanje i smanjenje proizvodnje u okviru aktiviranja rezerve snage za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom i za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom temelji se na izračunu referentne cijene za energiju uravnoteženja u obračunskom intervalu.

Vrijednosno značajniji drugi prihodi od prodaje unutar HEP grupe odnose se na prihode od telekomunikacijskih usluga u iznosu od 18.086.237,00 kn. Navedeni prihodi najvećim dijelom ostvareni su na temelju Ugovora o zakupu prostora za potrebe smještaja telekomunikacijske opreme i telekomunikacijske svjetlovodne infrastrukture zaključenog u prosincu 2018. s društvom HEP – Telekomunikacije d.o.o., Zagreb za razdoblje od dvije godine.

Prihodi od prodaje izvan HEP grupe u iznosu od 189.517.357,00 kn odnose se na prihode od prodaje prekograničnih prijenosnih kapaciteta u iznosu od 103.839.022,00 kn, naknada za korištenje prijenosne mreže u iznosu od 56.010.868,00 kn, obračuna odstupanja u iznosu od 20.732.996,00 kn te druge prihode od prodaje izvan HEP grupe u iznosu od 8.934.471,00 kn.

Prihodi od prodaje prekograničnih prijenosnih kapaciteta u iznosu od 103.839.022,00 kn ostvareni su prodajom prijenosnih kapaciteta na međunarodnim dražbama provođenjem godišnjih, mjesečnih i dnevnih dražbi prekograničnih prijenosnih kapaciteta koje u ime Društva u skladu sa zaključenim sporazumima provode Ured za koordiniranu dražbu iz Luksemburga i Ured za koordiniranu dražbu u jugoistočnoj Europi iz Crne Gore. Svaki prekogranični vod ima određeni prijenosni kapacitet. Dio kapaciteta nudi se zainteresiranim sudionicima putem godišnjih, mjesečnih ili dnevnih dražbi, a preostali neiskorišteni dio nudi se unutar dnevnim dodjelama na kojima operatori prijenosnih sustava ne ostvaruju prihod. Tržišnim sudionicima koji žele uvesti, izvesti ili prenijeti električnu energiju, Društvo neposredno ili putem ureda za dodjele dodjeljuje prijenosne kapacitete na prekograničnim vodovima i provjerava izvodljivost njihovih planskih rasporeda. Društvo tržišnim sudionicima odobrava tranzit električne energije vodeći računa o tehničkim mogućnostima i sigurnosti rada sustava i usklađuje ih s operatorima sustava susjednih država. Tranzit je prijenos električne energije iz jedne u drugu stranu državu ili iz strane države u tu istu državu preko elektroenergetskog sustava Republike Hrvatske. Od lipnja 2007. Društvo s većinom europskih operatora prijenosnih sustava sudjeluje u jedinstvenom međukompenzacijskom mehanizmu za izračun i nadoknadu troškova dijela prijenosne mreže koja sudjeluje u tranzitu električne energije. Prema pisanom obrazloženju odgovorne osobe, sastavni dio prihoda od prodaje prekograničnih prijenosnih kapaciteta je i prihod od zagušenja na hrvatsko-slovenskoj granici koji se putem Ureda za koordiniranu dražbu proslijeđuje Društvu. Prodaja, odnosno dodjela prekograničnih kapaciteta obavlja se u razdoblju održavanja godišnjih, mjesečnih i dnevnih dražbi koje svaki ured za koordiniranu dražbu objavljuje na mrežnim stranicama. Operatori prijenosnih sustava određuju količine ponuđenih kapaciteta, a uredi za koordinirane dražbe provode dodjelu kapaciteta. Prihod od dražbe ovisi o ponudama tržišnih sudionika za slobodnim kapacitetom, odnosno o njihovom interesu za pojedinom granicom zbog potrebe uvoza, izvoza ili tranzita električne energije kroz Republiku Hrvatsku, a prihod od zagušenja na hrvatsko-slovenskoj granici ovisi o interesu za kupnjom/prodajom na hrvatskom tržištu električne energije.

Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga u iznosu od 7.232.009,00 kn veći su za 1.319.293,00 kn ili 22,3 % u odnosu na 2019. Odnose se na kapitalizirani trošak rada nadzornih inženjera i usluga stručnjaka vezano za investicije u tijeku u iznosu od 6.172.670,00 kn i kapitalizirani trošak posudbe koji se odnosi na kamate u iznosu od 1.059.339,00 kn. Porast u 2020. odnosi se u najvećoj mjeri na kapitalizirane troškove posudbe s obzirom na to da u 2019. i prijašnjim godinama nije bilo troškova posudbe koji su se mogli kapitalizirati. Troškovi posudbi obuhvaćaju kamate i druge troškove nastale u vezi s odobravanjem i povlačenjem zajmova.

Prema Međunarodnom računovodstvenom standardu 23 Troškovi posudbe, veliki poduzetnici trebaju kapitalizirati troškove posudbe koji se odnose na stjecanje, izgradnju ili proizvodnju kvalificirane imovine (imovina kojoj je potrebno znatno razdoblje da bi bila spremna za namjeravanu uporabu ili prodaju). Kvalificirana imovina odnosi se na ulaganje Društva u dugotrajnu imovinu.

Drugi poslovni prihodi u iznosu od 36.986.328,00 kn odnose se na druge poslovne prihode izvan HEP grupe u iznosu od 36.936.151,00 kn te druge poslovne prihode unutar HEP grupe u iznosu od 50.177,00 kn. Vrijednosno značajniji drugi poslovni prihodi izvan HEP grupe odnose se na prihode od naknada za priključenje na prijenosnu mrežu u iznosu od 21.704.009,00 kn u skladu s Međunarodnim standardom financijskog izvještavanja 15 Prihodi po ugovorima s kupcima. Prema navedenom standardu, prihodi od naknada za priključenje na prijenosnu mrežu priznaju se kao prihod razdoblja istovremeno s amortizacijom imovine na koju se odnosi. Naknada je određena na temelju Metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže (Narodne novine 51/17, 31/18 i 104/20), koju je donijela Hrvatska energetska regulatorna agencija. Prema odredbama članka 3. navedene Metodologije, naknadu za priključenje dužan je platiti novi korisnik mreže, koji može biti novi krajnji kupac i/ili novi proizvođač, operatoru prijenosnog sustava i/ili operatoru distribucijskog sustava za priključenje na elektroenergetsku mrežu te postojeći korisnik mreže, koji može biti postojeći krajnji kupac i/ili postojeći proizvođač, za povećanje priključne snage. Prema odredbama članka 9. navedene Metodologije, naknada za priključenje namijenjena je financiranju izgradnje priključaka, stvaranja tehničkih uvjeta u mreži i razvoju mreže.

Financijski prihodi u iznosu od 2.514.454,00 kn veći su za 1.000.761,00 kn ili 66,1 % u odnosu na 2019. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na porast financijskih prihoda od pozitivnih tečajnih razlika.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2019.	Ostvareno za 2020.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Poslovni rashodi	1.536.931.556,00	1.396.074.998,00	90,8
1.1.	Materijalni troškovi	242.677.002,00	223.499.243,00	92,1
1.2.	Troškovi osoblja	202.001.491,00	201.090.181,00	99,5
1.3.	Amortizacija	343.893.854,00	363.539.508,00	105,7
1.4.	Drugi troškovi	64.669.549,00	56.607.625,00	87,5
1.5.	Vrijednosna usklađenja	948.649,00	38.185,00	4,0
1.6.	Rezerviranja	44.249.880,00	7.213.579,00	16,3
1.7.	Drugi poslovni rashodi	638.491.131,00	544.086.677,00	85,2
2.	Financijski rashodi	24.844.526,00	31.058.334,00	125,0
	Ukupno	1.561.776.082,00	1.427.133.332,00	91,4

Ukupni rashodi Društva za 2020. odnose se na poslovne rashode u iznosu od 1.396.074.998,00 kn ili 97,8 % ukupnih rashoda te na financijske rashode u iznosu od 31.058.334,00 kn ili 2,2 % ukupnih rashoda. Ukupni rashodi manji su za 134.642.750,00 kn ili 8,6 % u odnosu na prethodnu godinu.

Vrijednosno značajniji udjel u rashodima imaju drugi poslovni rashodi u iznosu od 544.086.677,00 kn ili 38,1 % ukupnih rashoda, amortizacija u iznosu od 363.539.508,00 kn ili 25,5 %, materijalni troškovi u iznosu od 223.499.243,00 kn ili 15,7 %, troškovi osoblja u iznosu od 201.090.181,00 kn ili 14,0 % i financijski rashodi u iznosu od 31.058.334,00 kn ili 2,2 %. Svi drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 63.859.389,00 kn ili 4,5 %.

Materijalni troškovi u iznosu od 223.499.243,00 kn odnose se na vanjske troškove u iznosu od 207.202.408,00 kn i troškove sirovina i materijala u iznosu od 16.296.835,00 kn. Vanjski troškovi odnose se na troškove usluga izvan HEP grupe u iznosu od 160.179.942,00 kn i troškove usluga unutar HEP grupe u iznosu od 47.022.466,00 kn. Vrijednosno značajniji troškovi usluga izvan HEP grupe odnose se na troškove održavanja energetskih objekata u iznosu od 74.475.593,00 kn i troškove provođenja dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta u skladu sa zaključenim sporazumima s Uredom za koordiniranu dražbu iz Luksemburga i Uredom za koordiniranu dražbu u jugoistočnoj Europi iz Crne Gore u iznosu od 36.972.350,00 kn.

Troškovi održavanja energetskih objekata u iznosu od 74.475.593,00 kn ostvareni su u skladu s okvirnim sporazumima i ugovorima koji su zaključeni na temelju prethodno provedenih otvorenih postupaka javne nabave u razdoblju od 2017. do 2020. Vrijednosno značajniji troškovi odnose se na interventno održavanje visokonaponskih dalekovoda 400 kV, 220 kV i 110 kV prema okvirnom sporazumu iz srpnja 2018. u iznosu od 34.779.040,00 kn, održavanje tehničkog sustava vođenja Hrvatskog operatora prijenosnog sustava d.o.o. i pružanje odgovarajućih usluga prema okvirnom sporazumu iz kolovoza 2019. u iznosu od 22.995.516,00 kn, održavanje i dogradnju ERP sustava poslovnih aplikacija, GIS sustava i Oracle licenci prema okvirnom sporazumu iz srpnja 2019. u iznosu od 14.099.270,00 kn te uređenje trasa dalekovoda prema okvirnim sporazumima iz rujna i listopada 2018. u iznosu od 12.227.650,00 kn. Navedeni okvirni sporazumi zaključeni su za razdoblje od dvije godine.

Troškovi provođenja dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta u iznosu od 36.972.350,00 kn ostvareni su u skladu sa zaključenim sporazumima s uredima za koordiniranu dražbu koji izdaju račune po načelu iskoristi ili prodaj, što podrazumijeva da u slučajevima u kojima sudionik dražbe dobije kapacitet koji ne planira koristiti, vraća ga uredu za dražbu koji ga dalje prodaje na dražbama. Načelo iskoristi ili prodaj utvrđeno je odredbama članka 31., stavka 1. Uredbe Komisije (EU) 2016/1719 o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta, odredbama članaka 45. i 48. Usklađenih pravila za dodjelu dugoročnih prava prijenosa te točke 5.3. Sporazuma o suradnji za jedinstvenu platformu za dodjelu. Društvo plaća mjesečne naknade za pružanje usluge dodjele uredima za koordiniranu dražbu. Troškovi naknada utvrđeni su sporazumima zaključenim s Uredom za koordiniranu dražbu iz Luksemburga i Uredom za koordiniranu dražbu u jugoistočnoj Europi iz Crne Gore. Prihodi od prodaje prekograničnih prijenosnih kapaciteta ostvareni su u iznosu od 103.839.022,00 kn, a troškovi od dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta u iznosu od 36.972.350,00 kn te je ostvarena dobit u iznosu od 66.866.672,00 kn. Ostvarena dobit koristi se za ulaganja u cilju smanjenja zagušenja na prekograničnim vodovima.

Vrijednosno značajniji troškovi usluga unutar HEP grupe odnose se na troškove najma telekomunikacijskih kapaciteta (najam digitalnih vodova i svjetlovodnih niti) u iznosu od 41.430.295,00 kn ostvarenih na temelju Ugovora o pružanju usluga najma telekomunikacijskih kapaciteta zaključenog s društvom HEP – Telekomunikacije d.o.o., Zagreb koncem prosinca 2018., koji se primjenjuje od 1. siječnja 2019. za razdoblje od dvije godine. Društvo plaća mjesečnu naknadu za ugovoreni najam telekomunikacijskih kapaciteta u skladu s ugovorenim cijenama.

Troškovi sirovina i materijala u iznosu od 16.296.835,00 kn odnose se na troškove materijala za održavanje energetske objekata u iznosu od 7.777.383,00 kn, troškove energije u iznosu od 4.003.725,00 kn te druge troškove u iznosu od 4.515.727,00 kn (vrijednosno značajniji su troškovi sitnog inventara i zaštitne odjeće u iznosu od 1.605.178,00 kn i troškovi zaštite na radu u iznosu od 1.423.301,00 kn). Vrijednosno značajniji troškovi materijala za održavanje energetske objekata odnose se na troškove nabave rezervnih dijelova za visokonaponsku opremu prema okvirnim sporazumima i ugovorima za održavanja energetske objekata koji su zaključeni od 2017. do 2020. nakon prethodno provedenih otvorenih postupaka javne nabave. Troškovi energije odnose se na troškove goriva za 499 službenih vozila. Od veljače do lipnja 2020. proveden je otvoreni postupak javne nabave za nabavu osobnih zaštitnih sredstava te su u srpnju 2020. zaključeni okvirni sporazumi za nabavu zaštitne odjeće i obuće za razdoblje od dvije godine u vrijednosti od 3.114.043,00 kn. Društvo je u svibnju 2015. donijelo Pravila o osobnim zaštitnim sredstvima, prema kojima su utvrđena prava, korištenje, održavanje, nabava, izgled i tehničke karakteristike osobnih zaštitnih sredstava.

Troškovi osoblja u iznosu od 201.090.181,00 kn odnose se na troškove netoplaća u iznosu od 123.105.535,00 kn, troškove poreza i doprinosa iz plaća u iznosu od 52.175.973,00 kn te na troškove doprinosa na plaće u iznosu od 25.808.673,00 kn. Troškovi osoblja manji su za 911.310,00 kn ili 0,5 % u odnosu na prethodnu godinu. Na smanjenje troškova utjecalo je smanjenje broja zaposlenika tijekom 2020. Plaće zaposlenika i osnovica za obračun plaća utvrđeni su odredbama Kolektivnog ugovora za Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. iz studenoga 2019., koji se primjenjuje od 1. siječnja 2020. Koeficijenti složenosti poslova radnih mjesta utvrđeni su Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji Hrvatskog operatora prijenosa sustava d.o.o. iz travnja 2019. te dopunama iz svibnja 2019. Plaća zaposlenika sastoji se od osnovne plaće, dodatka za prehranu, dodatka na plaću za neprekinuti radni staž u Društvu, dodatka na plaću na ukupni radni staž, uvećanja plaće po osnovi izvršavanja poslova i radnih zadataka u opsegu i kvaliteti koja je veća od prosječne odnosno uobičajene, dodatka na plaću za rad u posebnim okolnostima, dodatka za rad u izvanrednim okolnostima uz proglašenje elementarne nepogode, uvećanja plaće za rad u uvjetima rada težim od uobičajenih te naknade za pogonsku pripravnost. Obračun plaće, poreza i doprinosa iz plaće i na plaće zaposlenika obavljen je u skladu s propisima.

Rashodi amortizacije u iznosu od 363.539.508,00 kn odnose se na amortizaciju dugotrajne materijalne imovine u iznosu od 347.382.263,00 kn te na amortizaciju dugotrajne nematerijalne imovine u iznosu od 16.157.245,00 kn. Obračun amortizacije obavljen je linearnom metodom primjenom godišnjih amortizacijskih stopa koje su određene prema korisnom vijeku uporabe dugotrajne imovine u skladu s Računovodstvenim politikama društva Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb iz studenoga 2007. te njihovim izmjenama i dopunama.

Drugi troškovi u iznosu od 56.607.625,00 kn odnose se na materijalna prava zaposlenika u iznosu od 22.431.570,00 kn, troškove poreza, doprinosa i naknada u iznosu od 19.300.555,00 kn, naknade troškova zaposlenicima u iznosu od 12.270.366,00 kn, druge troškove poslovanja u iznosu od 10.813.313,00 kn, troškove primitaka u naravi u iznosu od 2.110.714,00 kn, naknadno utvrđene troškove iz prijašnjih godina u iznosu od 164.939,00 kn i umanjenja za prihode od ukidanja dugoročnih rezerviranja za isplate po Kolektivnom ugovoru za Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. u iznosu od 10.483.832,00 kn.

Materijalna prava zaposlenika u iznosu od 22.431.570,00 kn odnose se na otpremnine u iznosu od 12.089.097,00 kn, prigodne nagrade i nagrade za radne rezultate zaposlenicima u iznosu od 5.291.600,00 kn, regres za godišnji odmor u iznosu od 3.230.241,00 kn, jednokratne potpore u iznosu od 800.793,00 kn, jubilarne nagrade u iznosu od 435.000,00 kn, darove za djecu u iznosu od 367.200,00 kn i druge pomoći i potpore u iznosu od 217.639,00 kn. Prigodne nagrade i nagrade za radne rezultate zaposlenicima isplaćene su u skladu s Kolektivnim ugovorom za Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. iz studenoga 2019. i Sporazumom iz svibnja 2020. zaključenim s dva sindikata. Druga materijalna prava zaposlenika isplaćena su u skladu s Kolektivnim ugovorom za Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. iz studenoga 2019.

Vrijednosno značajniji troškovi poreza, doprinosa i naknada odnose se na naknade za vode i uređenje voda u iznosu od 8.120.010,00 kn i komunalne naknade u iznosu od 6.524.894,00 kn.

Naknade troškova zaposlenicima u iznosu od 12.270.366,00 kn odnose se na troškove prijevoza na posao i s posla u iznosu od 7.022.319,00 kn, troškove službenih putovanja u zemlji i inozemstvu u iznosu od 5.176.197,00 kn te druge troškove zaposlenicima u iznosu od 71.850,00 kn.

Vrijednosno značajniji drugi troškovi poslovanja odnose se na članarine poslovnim udruženjima u iznosu od 4.894.987,00 kn i na donacije u iznosu od 988.500,00 kn.

Rashodi za rezerviranja u iznosu od 7.213.579,00 kn odnose se na rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade u iznosu od 4.524.972,00 kn i na rezerviranja za neiskorištene godišnje odmomore u iznosu od 839.304,00 kn prema Međunarodnom računovodstvenom standardu 19 Primanja zaposlenih te na troškove po pokrenutim sudskim sporovima u iznosu od 1.849.303,00 kn.

Drugi poslovni rashodi ostvareni su u iznosu od 544.086.677,00 kn i manji su za 94.404.454,00 kn ili 14,8 % u odnosu na prethodnu godinu zbog smanjenja potrošnje električne energije uzrokovane pandemijom virusa COVID-19. Odnose se na troškove pomoćnih usluga u iznosu od 296.489.098,00 kn, troškove nabave električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži u iznosu od 140.891.350,00 kn, troškove nabave električne energije uravnoteženja u iznosu od 61.343.135,00 kn, troškove od obračuna odstupanja u iznosu od 33.071.832,00 kn te na druge poslovne rashode u iznosu od 12.291.262,00 kn.

Troškovi pomoćnih usluga unutar HEP grupe ostvareni su u iznosu od 283.831.218,00 kn te izvan HEP grupe u iznosu od 12.657.880,00 kn. Prema odredbi članka 3., stavka 2., točke 47. Zakona o tržištu električne energije, pomoćne usluge su dobavljive pojedinačne usluge koje radi ostvarenja usluga sustava operator prijenosnog sustava dobavlja od korisnika mreže koji te usluge pružaju, prema posebnim ugovorima s tim korisnicima. Prema odredbi članka 3., stavka 2., točke 70. Zakona o tržištu električne energije, usluge sustava su usluge elektroenergetskog sustava nužne za rad prijenosnog i distribucijskog sustava koje obuhvaćaju vođenje elektroenergetskog sustava, održavanje frekvencije, održavanje napona i ponovnu uspostavu napajanja, a osigurava ih operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava. Društvo je s društvom HEP – Proizvodnja d.o.o., Zagreb u prosincu 2019. zaključilo šest ugovora o pružanju pomoćnih usluga za razdoblje od početka siječnja 2020. do konca prosinca 2020. te sedam ugovora s dobavljačima izvan HEP grupe, od kojih pet ugovora za razdoblje od početka siječnja do konca prosinca 2020., a dva ugovora za kraće razdoblje.

Ugovorima s društvom HEP – Proizvodnja d.o.o., Zagreb utvrđeno je osiguravanje rezerve radne snage tercijarne regulacije za sigurnost sustava te kupnja regulacijske električne energije iz osigurane rezerve radne snage tercijarne regulacije za sigurnost sustava prema nalogu Društva. Također je utvrđeno osiguravanje rezerve radne snage tercijarne regulacije za uravnoteženje sustava te kupoprodaja regulacijske električne energije iz osigurane rezerve radne snage tercijarne regulacije za uravnoteženje sustava prema nalogu Društva, kao i osiguravanje rezerve radne snage za automatsku sekundarnu regulaciju frekvencije i snagu razmjene te kupoprodaja regulacijske električne energije iz osigurane rezerve radne snage automatske sekundarne regulacije frekvencije i snage razmjene, automatski prema nalogu Društva. Nadalje, utvrđeno je pružanje usluge crnog starta (osiguranja raspoloživosti proizvodnih jedinica društva HEP proizvodnje d.o.o., Zagreb za pokretanje bez vanjskog napajanja), korištenje reverzibilne hidroelektrane Velebit u kompenzacijskom načinu rada u svrhu regulacije napona i jalove snage po nalogu Društva i osiguranje raspoloživosti proizvodnih jedinica društva HEP proizvodnje d.o.o. za rad u otočnom pogonu, kao isporuka električne energija proizvodnih jedinica u otočnom pogonu. Društvo je s dobavljačima izvan HEP grupe zaključilo sedam ugovora za osiguranje rezervne radne snage i regulacijske energije iz tercijarne regulacije za sigurnost sustava. Ugovorne cijene utvrđene su Metodologijom za određivanje cijena za pružanje pomoćnih usluga iz srpnja 2016. i rujna 2020.

Troškovi nabave električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži izvan HEP grupe ostvareni su u iznosu od 78.948.731,00 kn te unutar HEP grupe u iznosu od 61.942.619,00 kn. Za nabavu električne energije za pokriće gubitaka zaključeno je šest ugovora o isporuci električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži s dobavljačima izvan HEP grupe te četiri ugovora s društvom Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb. Za navedenu nabavu tijekom 2020. provedena su tri javna nadmetanja za kvartalna ili jednogodišnja razdoblja. Javna nadmetanja provedena su u skladu s pravilima za provedbu nadmetanja za isporuku električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži putem platforme za trgovanje Cropexa koje je donosilo Društvo kod svakog pojedinog nadmetanja. Izabrane su ponude s najnižom cijenom EUR/MWh za svaku posebnu grupu isporuke. Društvo je nabavljalo električnu energiju za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži u skladu s ugovorenim uvjetima.

Troškovi nabave električne energije uravnoteženja unutar HEP grupe ostvareni su u iznosu od 55.161.137,00 kn te izvan HEP grupe u iznosu od 6.181.998,00 kn. Prema odredbi članka 3., stavka 2., točke 11. Zakona o tržištu električne energije, energija uravnoteženja je električna energija koju aktivira operator prijenosnog sustava radi pokrivanja razlike između stvarno isporučene ili preuzete električne energije i ugovorenih količina električne energije te radi održavanja frekvencije u elektroenergetskom sustavu u propisanim granicama. Prema odredbama članka 11. Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava, Društvo kao operator prijenosnog sustava uravnotežuje sustav radi osiguravanja pogonske sigurnosti. U slučaju manjka električne energije u elektroenergetskom sustavu, Društvo nabavlja energiju uravnoteženja aktivacijom, odnosno kupoprodajom kroz ugovorene pomoćne usluge s društvom HEP – Proizvodnja d.o.o., Zagreb i ugovore s dobavljačima izvan HEP grupe za pružanje pomoćnih usluga. Društvo je u prosincu 2019. s društvom HEP – Proizvodnja d.o.o., Zagreb zaključilo Ugovor o osiguravanju rezerve snage i regulacijske električne energije iz automatske sekundarne regulacije frekvencije i snage razmjene te Ugovor o osiguravanju rezerve radne snage i regulacijske električne energije iz tercijarne regulacije za uravnoteženje sustava za razdoblje od početka siječnja do konca prosinca 2020. te sedam ugovora s dobavljačima izvan HEP grupe, od kojih pet ugovora za razdoblje od početka siječnja do konca prosinca 2020., a dva ugovora za kraće razdoblje.

Troškovi od obračuna odstupanja u iznosu od 23.557.270,00 kn ostvareni su na temelju Ugovora o odgovornosti za odstupanje zaključenog u 2016. s društvom Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb i dodatka Ugovoru iz 2019. te Ugovora o odgovornosti za odstupanje zaključenog u 2016. s društvom HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb i dodatka Ugovoru iz 2019. Navedenim ugovorima i dodacima ugovora utvrđena su međusobna prava i obveze Društva i voditelja bilančne grupe (društava Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb i HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb) za plaćanje odstupanja koje čini razliku ukupnog ostvarenja svih članova bilančne grupe i ukupne tržišne pozicije svih članova bilančne grupe koju vodi voditelj bilančne grupe, za sva obračunska razdoblja za vrijeme trajanja ugovora. Prema odredbi članka 3., stavka 2., točke 1. Zakona o tržištu električne energije, bilančna grupa je grupa koju čini jedan ili više sudionika na tržištu električne energije za čije je odstupanje odgovoran voditelj bilančne grupe. Nadalje, prema odredbi članka 3., stavka 2., točke 74. navedenog Zakona, voditelj bilančne grupe je sudionik na tržištu električne energije koji je odgovoran za odstupanje jedne bilančne grupe i koji je s operatorom prijenosnog sustava zaključio ugovor o odgovornosti za odstupanje. Troškovi od obračuna odstupanja izvan HEP grupe ostvareni su u iznosu od 9.514.562,00 kn. Koncem 2020. Društvo je imalo zaključene ugovore o odgovornosti za odstupanje s 28 voditelja bilančnih grupa, od kojih je 18 voditelja bilančnih grupa sa sjedištem izvan Republike Hrvatske.

Financijski rashodi u iznosu od 31.058.334,00 kn veći su za 6.213.808,00 kn ili 25,0 % u odnosu na prethodnu godinu. Do povećanja financijskih rashoda najvećim dijelom došlo je zbog porasta tečaja na osnovicu duga po ugovoru o preuzimanju obveza po izdanim obveznicama iz ožujka 2016. zaključenog s društvom Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb. Navedenim ugovorom Društvo je preuzelo obvezu plaćanja pripadajućeg iznosa glavnice i kamata po izdanim obveznicama (u kunsnoj protuvrijednosti od 56.927.915,00 EUR) s dospijećem do listopada 2022. s namjenom refinanciranja obveznica iz 2012., uz plaćanje polugodišnje kamate po stopi od 4,851 % godišnje.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2020., ukupna vrijednost sredstava i izvora sredstava iznosila je 7.198.856.725,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i kapitala.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i kapitala

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2020.	31. prosinca 2020.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
I.	Aktiva	6.949.371.340,00	7.198.856.725,00	103,6
1.	Dugotrajna imovina	6.362.693.576,00	6.584.851.839,00	103,5
1.1.	Nematerijalna imovina	46.592.446,00	45.665.499,00	98,0
1.2.	Materijalna imovina	6.230.065.678,00	6.439.938.326,00	103,4
1.3.	Dugotrajna financijska imovina	42.657.036,00	57.506.157,00	134,8
1.4.	Potraživanja	833.759,00	715.066,00	85,8
1.5.	Odgodena porezna imovina	42.544.657,00	41.026.791,00	96,4
2.	Kratkotrajna imovina	580.346.395,00	605.538.061,00	104,3
2.1.	Zalihe	10.829.330,00	10.803.083,00	99,8
2.2.	Potraživanja	293.967.453,00	265.352.851,00	90,3
2.3.	Kratkotrajna financijska imovina	19.639.627,00	21.382.461,00	108,9
2.4.	Novac u banci i blagajni	255.909.985,00	307.999.666,00	120,4
3.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	6.331.369,00	8.466.825,00	133,7
II.	Pasiva	6.949.371.340,00	7.198.856.725,00	103,6
1.	Kapital i rezerve	5.190.677.327,00	5.230.872.912,00	100,8
2.	Rezerviranja	106.169.015,00	112.018.040,00	105,5
3.	Dugoročne obveze	426.019.316,00	600.006.445,00	140,8
4.	Kratkoročne obveze	737.989.796,00	743.344.006,00	100,7
5.	Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	488.515.886,00	512.615.322,00	104,9
	Izvanbilančni zapisi	180.024.821,00	180.041.788,00	100,0

Vrijednost dugotrajne imovine koncem 2020. veća je za 222.158.263,00 kn ili 3,5 % u odnosu na stanje koncem 2019. Razlog povećanja vrijednosti dugotrajne imovine u odnosu na 2019. su investicijska ulaganja tijekom 2020.

Vrijednost nematerijalne imovine manja je za 926.947,00 kn ili 2,0 % u odnosu na prethodnu godinu. Odnosi se na računalne programe u vrijednosti od 40.820.911,00 kn, ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima radi stjecanja prava te pravo služnosti u vrijednosti od 370.265,00 kn i drugu nematerijalnu imovinu u vrijednosti od 4.474.323,00 kn. Druga nematerijalna imovina odnosi se na imovinu s pravom upotrebe (poslovni prostori, stanovi i oprema).

Vrijednost materijalne imovine veća je za 209.872.648,00 kn ili 3,4 % u odnosu na prethodnu godinu. Odnosi se na postrojenja i opremu u vrijednosti od 3.783.794.411,00 kn, građevinske objekte u vrijednosti od 1.755.556.818,00 kn, materijalnu imovinu u pripremi u vrijednosti od 693.144.517,00 kn, zemljište u vrijednosti od 155.383.930,00 kn, alate, pogonski inventar i transportna sredstva u vrijednosti od 28.462.621,00 kn, predujmove za materijalnu imovinu u vrijednosti od 19.004.097,00 kn, ulaganja u nekretnine u vrijednosti od 4.542.214,00 kn te drugu materijalnu imovinu u vrijednosti od 49.718,00 kn.

Vrijednost dugotrajne financijske imovine veća je za 14.849.121,00 kn ili 34,8 % u odnosu na prethodnu godinu. Na povećanje vrijednosti dugotrajne financijske imovine utjecala su povećanja vrijednosti ulaganja u udjele u društvu HEP – Telekomunikacije d.o.o., Zagreb i društvu Hrvatska burza električne energije d.o.o., Zagreb.

Odnosi se na ulaganja u udjele društava unutar HEP grupe u vrijednosti od 47.393.781,00 kn, ulaganja u udjele društava povezanih sudjelujućim interesom u vrijednosti od 4.500.000,00 kn te drugu dugotrajnu financijsku imovinu u vrijednosti od 5.612.376,00 kn.

Ulaganja u udjele društava unutar HEP grupe odnose se na udjel u društvu HEP – Telekomunikacije d.o.o., Zagreb. Društvo je tijekom 2013. s društvima Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb i HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb zaključilo Ugovor o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću HEP – Telekomunikacije d.o.o., Zagreb. Navedeno društvo osnovano je u svrhu pružanja telekomunikacijske potpore poslovanju HEP grupe. Tijekom 2020. Društvo je s drugim suvlasnicima sudjelovalo u povećanju temeljnog kapitala društva HEP – Telekomunikacije d.o.o. te je povećalo udjel za 12.849.122,00 kn (unosom imovine u vrijednosti od 10.979.100,00 kn, uplatom novca u iznosu od 1.870.000,00 kn te povećanjem kapitalnih rezervi u iznosu od 22,00 kn). Udjeli u vlasništvu ostali su nepromijenjeni. Ulaganja u udjele društava povezanih sudjelujućim interesom u vrijednosti od 4.500.000,00 kn odnose se na 50,0 % udjela u društvu Hrvatska burza električne energije d.o.o., Zagreb. Navedena vrijednost ulaganja veća je za 2.000.000,00 kn u odnosu na prethodnu godinu zbog povećanja vrijednosti kapitala društva Hrvatska burza električne energije, a ostvarena su na temelju procjene Društva. Procjena vrijednosti obavljena je na temelju financijskih izvještaja navedenog društva za 2020. (iz veljače 2021.), prema kojima vrijednost ukupnog kapitala iznosi 9.036.216,00 kn. Društvo vodi ulaganja u povezana društva prema trošku stjecanja umanjeno za moguća umanjenja vrijednosti. Druga dugotrajna financijska imovina odnosi se na 6,7 % udjela stečenog u 2014. i 2019. u društvu iz Njemačke, 4,0 % udjela stečenog u 2015. u Uredu za koordiniranu dražbu iz Luksemburga te 12,5 % udjela stečenog u 2012. u Uredu za koordiniranu dražbu u jugoistočnoj Europi iz Crne Gore.

Potraživanja u iznosu od 715.066,00 kn manja su za 118.693,00 kn ili 14,2 % u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na potraživanja za stanove prodane na kredit zaposlenicima društva Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb u prijašnjim godinama.

Odgođena porezna imovina u iznosu od 41.026.791,00 kn manja je za 1.517.866,00 kn ili 3,6 % u odnosu na prethodnu godinu. Vrijednosno najznačajnija odgođena porezna imovina odnosi se na porezni učinak privremeno odgođenih prihoda te najmova u iznosu od 16.073.551,00 kn. Prema Međunarodnom standardu financijskog izvještavanja 15 Prihodi od ugovora s kupcima, naknada primljena od kupaca za priključenje na mrežu evidentira se kao odgođeni prihod te priznaje kao prihod razdoblja istodobno s amortizacijom imovine (priključka na mrežu) na koju se odnosi.

Kratkotrajna imovina u iznosu od 605.538.061,00 kn odnosi se na zalihe u vrijednosti od 10.803.083,00 kn, potraživanja u iznosu od 265.352.851,00 kn, kratkotrajnu financijsku imovinu u iznosu od 21.382.461,00 kn te na novac u banci i blagajni u iznosu od 307.999.666,00 kn.

Koncem 2020. vrijednost zaliha iznosila je 10.803.083,00 kn, a vrijednosno su značajnije zalihe elektromaterijala i rezervnih dijelova za postrojenja i opremu prijenosne mreže u vrijednosti od 10.738.416,00 kn. Zalihe sirovina i materijala evidentiraju se prema metodi prosječnih ponderiranih cijena.

Potraživanja u iznosu od 265.352.851,00 kn manja su za 28.614.602,00 kn ili 9,7 % u odnosu na potraživanja prethodne godine. Odnose se na potraživanja od društava unutar HEP grupe u iznosu od 193.907.477,00 kn, potraživanja od države i drugih institucija u iznosu od 45.004.646,00 kn, potraživanja od kupaca u iznosu od 28.966.368,00 kn, ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca u iznosu od 4.235.070,00 kn, druga potraživanja u iznosu od 1.533.426,00 kn te na potraživanja od zaposlenika u iznosu od 176.004,00 kn.

Vrijednosno značajnija potraživanja od društava unutar HEP grupe odnose se na potraživanja od društva HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb u iznosu od 147.953.279,00 kn. Potraživanja od navedenog društva obračunana su na temelju Ugovora o međusobnim odnosima vezano za obračun i naplatu naknade za korištenje prijenosne mreže, zaključenog početkom siječnja 2019. na neodređeno vrijeme s primjenom od 1. siječnja 2019. Do vremena obavljanja revizije Društvo je naplatilo potraživanja od društava unutar HEP grupe.

Potraživanja od države i drugih javnih institucija u iznosu od 45.004.646,00 kn odnose se na potraživanja po pretporezu umanjena za obvezu (netoporez na dodanu vrijednost) u iznosu od 32.643.257,00 kn, potraživanja za predujmljeni porez na dobit u iznosu od 12.283.746,00 kn te druga potraživanja u iznosu od 77.643,00 kn (potraživanja za više plaćene poreze i doprinose iz i na plaću).

Potraživanja od kupaca odnose se na potraživanja od kupaca u zemlji u iznosu od 15.098.574,00 kn, potraživanja od kupaca u inozemstvu u iznosu od 13.867.794,00 kn te na ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca u iznosu od 4.235.070,00 kn. Vrijednosno značajnija potraživanja od kupaca u zemlji odnose se na potraživanja od društva Hrvatski operator tržišta energije d.o.o., Zagreb u iznosu od 2.472.179,00 kn na temelju Ugovora o odgovornosti za odstupanje iz prosinca 2018. te dodatka Ugovoru. Vrijednosno značajnija potraživanja od kupaca u inozemstvu odnose se na potraživanja za prekogranične prijenosne kapacitete, prema Sporazumu zaključenom s Uredom za koordiniranu dražbu, Luksemburg u iznosu od 11.633.230,00 kn. Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca odnosi se na ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca u stečaju za naknadu za prijenos električne energije isporučene od 2014. do 2016. u iznosu od 4.118.316,00 kn te ispravak vrijednosti nenaplaćenih potraživanja u iznosu od 116.754,00 kn. Do vremena obavljanja revizije Društvo je naplatilo potraživanja od kupaca.

Vrijednosno značajnija druga potraživanja odnose se na potraživanja za predujmove u iznosu od 663.660,00 kn te potraživanja od zaposlenika za prodane stanove u iznosu od 387.000,00 kn.

Kratkotrajna financijska imovina u iznosu od 21.382.461,00 kn odnosi se na depozite za izvlaštenja u iznosu od 21.317.646,00 kn i dane garancije u iznosu od 64.815,00 kn. U skladu s odredbama članka 30. Zakona o izvlaštenju i određivanju naknade (Narodne novine 74/14, 69/17 i 98/19), Društvo je u postupcima izvlaštenja pri izgradnji energetskih objekata podnijelo dokaz da ima osigurana sredstva položena u banci u visini približno potrebnoj za plaćanje naknade za izvlaštenu nekretninu te troškove postupka.

Novac u banci i blagajni u iznosu od 307.999.666,00 kn odnosi se na novac na žiroračunima u iznosu od 220.606.065,00 kn, novac na deviznim računima u iznosu od 83.679.615,00 kn, kratkoročne depozite s rokom dospijeca do 90 dana u iznosu od 3.682.790,00 kn te novac u blagajni u iznosu od 31.196,00 kn. Društvo ima otvorene račune u tri poslovne banke.

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda u iznosu od 8.466.825,00 kn odnose se na obračunane prihode u iznosu od 5.024.937,00 kn te unaprijed plaćene troškove poslovanja u iznosu od 3.441.888,00 kn. Obračunani prihodi odnose se na obračunane prihode za prekogranični prijenos kapaciteta dodijeljen na godišnjim i mjesečnim dražbama održanim u prosincu 2020., a koji su korišteni u siječnju i veljači 2021. Vrijednosno značajniji unaprijed plaćeni troškovi poslovanja odnose se na troškove licenci u iznosu od 1.380.927,00 kn i troškove održavanja programa u iznosu od 1.392.995,00 kn.

Kapital i rezerve koncem 2020. iznose 5.230.872.912,00 kn. Odnose se na temeljni kapital u iznosu od 4.948.627.300,00 kn, kapitalne rezerve u iznosu od 5.523.914,00 kn, zadržanu dobit u iznosu od 162.789.590,00 kn i dobit za 2020. u iznosu od 113.932.108,00 kn. U odnosu na stanje početkom godine, kapital i rezerve veći su za 40.195.585,00 kn ili 0,8 %. Upisani temeljni kapital nije se mijenjao u odnosu na prethodnu godinu. Dobit za 2020. manja je za 18.220.014,00 kn ili 13,8 % u odnosu na dobit prethodne godine. Manja dobit najvećim je dijelom uzrokovana manjom potrošnjom električne energije zbog smanjenja gospodarske aktivnosti uzrokovane pandemijom virusa COVID-19.

Rezerviranja na 31. prosinca 2020. iznose 112.018.040,00 kn i veća su za 5.849.025,00 kn ili 5,5 %. Odnose se na rezerviranja za otpremnine u iznosu od 58.570.015,00 kn, rezerviranja za pokrenute sudske sporove u iznosu od 49.382.500,00 kn te rezerviranja za jubilarne nagrade u iznosu od 4.065.525,00 kn. U odnosu na stanje koncem 2019., povećana su rezerviranja za otpremnine u iznosu od 4.502.395,00 kn, rezerviranja za pokrenute sudske sporove u iznosu od 1.324.053,00 kn te rezerviranja za jubilarne nagrade u iznosu od 22.577,00 kn. Rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade provedena su u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom 19 Primanja zaposlenih i Računovodstvenim politikama Hrvatske elektroprivrede d.d., Zagreb iz 2007. te njihovim izmjenama i dopunama.

Dugoročne obveze u iznosu od 600.006.445,00 kn veće su za 173.987.129,00 kn ili 40,8 % u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na obveze za zajmove društava unutar HEP grupe u iznosu od 596.254.887,00 kn, druge dugoročne obveze u iznosu od 3.323.240,00 kn i obveze prema društvima unutar HEP grupe u iznosu od 428.318,00 kn. Vrijednosno značajnije povećanje dugoročnih obveza u odnosu na prethodnu godinu nastalo je zbog zaključenja dva ugovora o dugoročnim zajmovima s društvom Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb iz siječnja i studenoga 2020. u ukupnom iznosu od 318.645.000,00 kn u svrhu financiranja investicijskih projekata.

Obveze za zajmove društava unutar HEP grupe u iznosu od 596.254.887,00 kn odnose se na obveze prema društvu Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb na temelju Ugovora o preuzimanju obveza po izdanim obveznicama iz ožujka 2016. u iznosu od 427.473.012,00 kn te dva ugovora o dugoročnim zajmovima u iznosu od 168.781.875,00 kn. Dugoročne obveze za zajmove društava unutar HEP grupe dospijevaju u razdoblju od jedne do dvije godine u iznosu od 507.134.262,00 kn te u razdoblju od dvije do pet godina u iznosu od 89.120.625,00 kn.

Druge dugoročne obveze u iznosu od 3.323.240,00 kn odnose se na dugoročne obveze za najam nekretnina (dva poslovna prostora te dva stana u Zagrebu za potrebe stanovanja članova Uprave) u iznosu od 1.807.839,00 kn te najam opreme u iznosu od 789.788,00 kn u skladu sa zahtjevima Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja 16 Najmovi i na obveze prema državi od prodanih stanova u iznosu od 725.613,00 kn. Dugoročne obveze za najam dospijevaju u razdoblju od jedne do dvije godine u iznosu od 1.933.469,00 kn te u razdoblju od dvije do pet godina u iznosu od 665.158,00 kn.

Kratkoročne obveze u iznosu od 743.344.006,00 kn veće su za 5.354.210,00 kn ili 0,7 % u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na obveze prema dobavljačima u iznosu od 361.173.411,00 kn, obveze prema društvima unutar HEP grupe u iznosu od 178.132.707,00 kn, obveze za predujmove u iznosu od 111.890.718,00 kn, obveze za zajmove društava unutar HEP grupe u iznosu od 57.553.125,00 kn, obveze prema zaposlenicima u iznosu od 16.412.605,00 kn, druge kratkoročne obveze u iznosu od 14.547.670,00 kn i obveze za poreze, doprinose i druga davanja u iznosu od 3.633.770,00 kn.

Obveze prema dobavljačima manje su za 20.992.085,00 kn ili 5,4 % u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na obveze prema dobavljačima u zemlji u iznosu od 345.203.556,00 kn i obveze prema dobavljačima u inozemstvu u iznosu od 15.969.855,00 kn. Dospjele obveze koncem 2020. u iznosu od 1.190.066,00 kn odnose se na dospjele obveze do 30 dana u iznosu od 1.170.349,00 kn, od 31 do 60 dana u iznosu od 12.020,00 kn, od 61 do 360 dana u iznosu od 7.644,00 kn te više od 361 dana u iznosu od 53,00 kn. Nedospjele obveze koncem 2020. iznose 359.983.345,00 kn. Do vremena obavljanja revizije podmirene su obveze u iznosu od 353.309.500,00 kn ili 97,8 %.

Vrijednosno značajnije obveze prema društvima unutar HEP grupe odnose se na obveze prema društvu HEP – Proizvodnja d.o.o., Zagreb za nabavu pomoćnih usluga u iznosu od 57.105.242,00 kn te za nabavu električne energije uravnoteženja u iznosu od 35.644.983,00 kn.

Obveze za predujmove u iznosu od 111.890.718,00 kn odnose se na obveze za primljene predujmove u iznosu od 93.666.022,00 kn i obveze za primljene depozite i jamstva u iznosu od 18.224.696,00 kn. Vrijednosno značajnije obveze za primljene predujmove odnose se na predujmove od društva Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb na temelju ugovora za priključenja postrojenja na prijenosnu mrežu u iznosu od 65.829.398,00 kn. Obveze za primljene depozite i jamstva odnose se na uplate jamstava za ozbiljnost ponude te uplate jamstava za uredno ispunjenje ugovora o javnoj nabavi.

Obveze za zajmove društava unutar HEP grupe u iznosu od 57.553.125,00 kn odnose se na obveze koje dospijevaju u razdoblju do 12 mjeseci prema društvu Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb na temelju zaključenih ugovora o dugoročnim zajmovima.

Obveze prema zaposlenicima u iznosu od 16.412.605,00 kn odnose se na obveze za netoplaće i naknade za prosinac 2020. u iznosu od 10.333.694,00 kn, poreze i doprinose iz plaća u iznosu od 4.490.518,00 kn, druge obveze prema zaposlenicima u iznosu od 892.182,00 kn te obustave iz plaća u iznosu od 696.211,00 kn.

Vrijednosno značajnije druge kratkoročne obveze odnose se na obračunane troškove neiskorištenih godišnjih odmora u 2020. u iznosu od 9.610.004,00 kn i obveze za najam u iznosu od 1.933.469,00 kn. Obveze za najam odnose se na obveze za najam dva poslovna prostora te dva stana u Zagrebu za potrebe stanovanja članova Uprave, koje dospijevaju u razdoblju do 12 mjeseci u skladu s Međunarodnim standardom financijskog izvještavanja 16 Najmovi.

Vrijednosno značajnije obveze za poreze, doprinose i druga davanja odnose se na doprinose na plaću za prosinac 2020. u iznosu od 2.302.581,00 kn, obveze za koncesijsku naknadu za korištenje pomorskog dobra u svrhu polaganja i korištenja podmorskih kabela u iznosu od 594.459,00 kn te obveze za naknadu Vijeću za regulaciju energetske djelatnosti u iznosu od 420.913,00 kn.

Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja u iznosu od 512.615.322,00 kn odnosi se na odgođeni prihod za imovinu financiranu iz naknade za priključenje na prijenosnu mrežu u iznosu od 401.622.715,00 kn, odgođeni prihod za imovinu primljenu bez naknade u iznosu od 61.452.374,00 kn, odgođeni prihod za sredstva primljena za potrebe provedbe EU projekata u iznosu od 39.320.766,00 kn te druge odgođene prihode u iznosu od 10.219.467,00 kn.

Odgođeni prihod za imovinu financiranu iz naknade za priključenje na prijenosnu mrežu evidentiran je prema Međunarodnom standardu financijskog izvještavanja 15 Prihodi po ugovorima s kupcima. Društvo je u skladu s navedenim standardom od 1. siječnja 2018. u odgođene prihode uključilo i odgođeni prihod sadašnje vrijednosti imovine financirane iz naknada za priključenje na prijenosnu mrežu u razdoblju od 1. srpnja 2009. do 31. prosinca 2017. u iznosu od 316.450.341,00 kn. Imovina financirana iz naknada za priključenje na prijenosnu mrežu odnosi se na dugotrajnu materijalnu imovinu (trafostanice ili dijelove trafostanica, dalekovode, kablove te primarnu i sekundarnu elektroenergetsku opremu) koja je izgrađena/nabavljena iz sredstava naknade za priključenje na prijenosnu mrežu.

Odgođeni prihod za imovinu primljenu bez naknade u iznosu od 61.452.374,00 kn odnosi se na odgođeni prihod po osnovi primitaka dugotrajne materijalne imovine bez naknade i dugotrajne materijalne imovine financirane iz naknada za priključenje na prijenosnu mrežu koji su zaključeni s kupcima do 30. lipnja 2009. te se priznaje istovremeno s amortizacijom materijalne imovine na koju se odnose ugovori o priključenju na prijenosnu mrežu.

Vrijednosno značajniji odgođeni prihod za sredstva primljena za potrebe provedbe EU projekata odnosi se na novčana sredstva primljena za sudjelovanje u projektu Sincro.Grid u iznosu od 36.861.417,00 kn. Sincro.Grid zajednički je projekt operatora prijenosnih sustava i operatora distribucijskih sustava Republike Hrvatske i Republike Slovenije prema Ugovoru o sufinanciranju projekta iz svibnja 2017. s planiranim završetkom do konca 2021. Svrha projekta je upravljanje tokovima snaga na način da se poboljša kvaliteta napona u elektroenergetskom sustavu i poveća prijenosna moć postojećih vodova te osigura bolja integracija obnovljivih izvora energije u elektroenergetski sustav uz povećanje sigurnosti opskrbe kupaca, korištenjem naprednih tehničkih sustava i algoritama. Odgođeni prihod priznaje se u prihode ovisno o troškovima nastalim provođenjem projekta.

Izvanbilančni zapisi nisu planirani, a stanje koncem 2020. iznosilo je 180.041.788,00 kn. Odnose se najvećim dijelom na primljene instrumente osiguranja plaćanja u iznosu od 170.780.334,00 kn.

c) Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Na temelju odredaba članka 2., stavka 3. Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, subjekti od javnog interesa (iz članka 3., točke 1. Zakona o računovodstvu), odnosno obveznici primjene Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, obvezni su sastaviti izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Društvo je za 2020. iskazalo dobit razdoblja te sveobuhvatnu dobit razdoblja u iznosu od 113.932.108,00 kn, koja je 18.220.014,00 kn ili 13,8 % manja od dobiti prethodnog razdoblja. Prema podacima iz Poslovnog izvješća za 2020., do smanjenja dobiti u 2019. u odnosu na prethodnu godinu došlo je najvećim dijelom zbog manje potrošnje električne energije u Republici Hrvatskoj uslijed smanjene aktivnosti gospodarskih subjekata izazvane pandemijom virusa COVID-19.

d) Revizija godišnjih financijskih izvještaja

U skladu s odredbama članka 43. Zakona o reviziji (Narodne novine 127/17), reviziju financijskih izvještaja Društva za 2020. obavila su dva međusobno neovisna revizorska društva, o čemu je u travnju 2021. sastavljeno zajedničko revizorsko izvješće. Prema mišljenju revizorskih društava, godišnji financijski izvještaji istinito i fer prikazuju financijski položaj Društva na 31. prosinca 2020., kao i financijsku uspješnost i novčane tokove u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

III. REVIZIJA ZA 2020.

Postupci revizije provedeni su od 14. siječnja 2021. do 13. lipnja 2022.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi revizije usklađenosti.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti jesu li aktivnosti, financijske transakcije i informacije u svakom bitnom pogledu u skladu s propisima koji uređuju poslovanje Društva i
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Društva.

Područja revizije određena su u odnosu na predmet i ciljeve revizije u skladu s odredbama Zakona o državnom uredu za reviziju koji određuje nadležnost Državnog ureda za reviziju.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o računovodstvu
2. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja
3. Zakon o energiji
4. Zakon o tržištu električne energije
5. Zakon o regulaciji energetske djelatnosti
6. Zakon o energetske učinkovitosti (Narodne novine 127/14, 116/18 i 25/20)
7. Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16)
8. Zakon o reviziji
9. Metodologija za određivanje cijena za pružanje pomoćnih usluga
10. Metodologija za određivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos električne energije
11. Uredba o izdavanju energetske suglasnosti i utvrđivanju uvjeta i rokova priključenja na elektroenergetsku mrežu (Narodne novine 7/18)
12. Opći uvjeti za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom
13. Odluka o iznosu tarifnih stavki za prijenos električne energije (Narodne novine 112/18)
14. Mrežna pravila prijenosnog sustava (Narodne novine 67/17 i 128/20)
15. Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava (studeni 2019.)
16. Pravilnik o radu (veljača 2015. i svibanj 2019.)
17. Kolektivni ugovor za Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.
18. Pravilnik o računovodstvu (prosinac 2014.)
19. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17)
20. Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji Hrvatskog operatora prijenosnog sustava d.o.o.
21. Pravilnik o nabavi i ugovaranju (svibanj 2015.)
22. Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave (lipanj 2017.)
23. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja

24. Uputa o postupku angažiranja odvjetnika radi pružanja odvjetničkih usluga (siječanj 2020. i rujan 2020.)
25. Uputa za izradu i potpisivanje ugovora o javnoj nabavi i okvirnog sporazuma (ožujak 2020.)
26. Provedbena uputa o načinu pripreme dokumentacije o nabavi i imenovanju stručnog povjerenstva za nabavu (lipanj 2019.)
27. Naputak o načinu provedbe izmjene ili dopune plana nabave (ožujak 2018.)
28. Pravila o priključenju na prijenosnu mrežu (travanj 2018.)
29. Pravila o načinu korištenja službenih mobilnih telefona i uređaja za mobilni pristup internetu (svibanj i lipanj 2018.)
30. Pravilnik o korištenju službenih mobilnih telefona i uređaja za mobilni pristup internetu (rujan 2020.)
31. Provedbena uputa o proceduri odobravanja službenih putovanja u inozemstvo (prosinac 2019.)
32. Smjernice i rokovi za izradu plana nabave (rujan 2019.)
33. Pravilnik o donaciji financijskih sredstava za organiziranje športske rekreacije radnika HOPS d.o.o. i Udruge hrvatskih branitelja Hrvatske elektroprivrede 1990. – 1995. (listopad 2017.)
34. Uputa o godišnjem popisu imovine i obveza na dan 31. prosinca 2020. (listopad 2020.).

Metode i postupci revizije

Za pribavljanje dostatnih, valjanih i mjerodavnih revizijskih dokaza primijenjene su različite revizijske metode i postupci. Proučena je i analizirana pravna regulativa, unutarnji akti, odluke, ugovori te druga relevantna dokumentacija o usklađenosti poslovanja Društva. Razmotren je i procijenjen rizik različitih vrsta nedostataka, odstupanja i netočnosti koje se mogu javiti u vezi s predmetom revizije. Ocijenjene su unutarnje kontrole uspostavljene kao odgovor rukovodstva na te rizike. Na temelju prikupljenih i analiziranih informacija vezanima za usklađenost poslovanja Društva te ocjene sustava unutarnjih kontrola određen je revizijski pristup. Provjerena je primjena relevantnih zakona, drugih propisa i unutarnjih akata.

Za izračun i analizu značajnih pokazatelja primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je provjera usklađenosti vrijednosno značajnijih poslovnih događaja, dok su vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s poslovnim događajima koji su bili predmet revizijskih postupaka. Pri oblikovanju revizijskih zaključaka primijenjena je stručna prosudba, uzimajući u obzir revizijske nalaze, važnost i vrstu revizijom utvrđenih propusta.

Nalaz za 2020.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, imovina, obveze, kapital i rezerve, prihodi, rashodi i javna nabava. Obavljenom revizijom za 2020. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na sustav unutarnjih kontrola, računovodstveno poslovanje, rashode i javnu nabavu.

1. Sustav unutarnjih kontrola

- 1.1. Sustav unutarnjih kontrola je skup postupaka i mjera koje uspostavlja Uprava u cilju ostvarivanja učinkovitosti poslovanja, pouzdanog financijskog izvješćivanja i usklađenosti poslovanja sa zakonima i propisima. Postupci i metode opisani su unutarnjim aktima, odnosno pravilnicima, procedurama i uputama za rad.

S obzirom na to da je društvo Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb osnivač Društva te da Društvo nije upisano u Registar trgovačkih društava obveznika davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti, Društvo nije obveznik primjene Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19).

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji Društva ustrojena je organizacijska jedinica Unutarnje revizije kao savjetodavna funkcija Uprave i Nadzornog odbora. Unutarnja revizija obavila je tri revizije tijekom 2020. te iskazala mišljenje da je Društvo uspostavilo sustav unutarnjih kontrola, ali postoje slabosti koje je moguće otkloniti provedbom danih preporuka.

Godišnjim planom Unutarnje revizije za 2020. utvrđeno je da će se u skladu s preporukom revizijskog odbora u prvom tromjesečju 2020. izraditi strateški plan unutarnje revizije za najmanje trogodišnje razdoblje te će se dostaviti Upravi na usvajanje. Navedeni strateški plan nije izrađen. Prema Izvješću o radu Unutarnje revizije za 2020., od 59 danih preporuka s mjerama i aktivnostima, za osam preporuka utvrđeno je da je rok za primjenu mjere i aktivnosti istekao ili nije zatraženo produljenje roka za provedbu aktivnosti, odnosno da preporuke nisu provedene ili nije dostavljen odgovor u vezi sa statusom.

Državni ured za reviziju preporučuje izradu strateškog plana unutarnje revizije u skladu s preporukom revizijskog odbora i godišnjim planom unutarnje revizije za 2020. Također, preporučuje provođenje mjera i aktivnosti koje je utvrdila Unutarnja revizija.

- 1.2. *Društvo prihvaća preporuku u vezi s izradom strateškog plana unutarnje revizije. U vezi s provođenjem mjera i aktivnosti utvrđenih u izvješćima Unutarnje revizije, navodi da Uprava kontinuirano prati provođenje svih preporuka. Obrazlaže da su u okviru provedenih redovnih unutarnjih revizija provedene mjere i aktivnosti vezane za 19,0 % preporuka, a Uprava i dalje prati provođenje preostalih preporuka, koje se kontinuirano provode. Također, navodi da je Uprava u prijašnjem razdoblju aktivno provodila unaprjeđenje sustava praćenja preporuka te povezanih mjera i aktivnosti prema nalazima Unutarnje revizije. Obrazlaže da je Uprava odobrila projekt razvoja i implementacije informatičke podrške poslovnim procesima Unutarnje revizije te je u skladu s navedenim donijela i unutarnje akte kojima je uspostavljena obveza aplikativnog praćenja provođenja mjera i aktivnosti vezano za dane preporuke.*

Također, navodi da su kroz navedene aktivnosti unaprijeđeni operativni i informacijski kapaciteti potrebni za učinkovitiji nadzor poslovnih procesa u Društvu s obzirom na značaj unutarnjeg nadzora kao jedne od temeljnih funkcija i odgovornosti Uprave.

2. Računovodstveno poslovanje

- 2.1. U poslovnim knjigama evidentirani su i u financijskim izvještajima iskazani izvanbilančni zapisi u iznosu od 180.041.788,00 kn. Odnose se na primljene instrumente osiguranja plaćanja u iznosu od 170.780.334,00 kn te na druge izvanbilančne zapise u iznosu od 9.261.454,00 kn. Drugi izvanbilančni zapisi odnose se na naknade za stambeno kreditiranje zaposlenika u iznosu od 2.338.891,00 kn, sredstva od prodaje stanova u iznosu od 587.943,00 kn, sredstva civilne zaštite u iznosu od 1.741,00 kn te na druga potraživanja u iznosu od 6.332.879,00 kn. Druga potraživanja odnose se na dio potraživanja za naknadu za prijenosnu mrežu koja nisu naplaćena od društva HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb. Od evidentiranog iznosa izvanbilančnih zapisa u iznosu od 180.041.788,00 kn, popisom imovine i obveza na 31. prosinca 2020. nisu obuhvaćeni izvanbilančni zapisi u iznosu od 179.580.451,00 kn.

Prema odredbi članka 15., stavka 2. Zakona o računovodstvu, poduzetnik je dužan tijekom poslovne godine, a najkasnije s krajem poslovne godine, popisati imovinu i obveze i s popisanim stvarnim stanjem uskladiti knjigovodstveno stanje. Prema Uputi o godišnjem popisu imovine i obveza na dan 31. prosinca 2020., koju je u listopadu 2020. donio Sektor za ekonomske, pravne, kadrovske i opće poslove, određeno je da je predmet popisa, između ostalog, i izvanbilančna evidencija. Navedenom Uputom također je određeno da je komisija za popis dužna provjeriti utemeljenost svakog izvanbilančnog zapisa, jesu li protekli rokovi za instrumente platnog prometa te postoji li i dalje opravdanost svih evidencija.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati cjelovit popis imovine i obveza, uključujući i izvanbilančne zapise u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu.

- 2.2. *Društvo navodi da je obavljanje cjelovitog popisa imovine i obveza koji uključuje i izvanbilančne zapise obavilo za poslovnu godinu 2021. te će i u sljedećim poslovnim godinama obavljati cjelovit popis imovine i obveza.*

3. Rashodi

- 3.1. Ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 1.427.133.332,00 kn. Vrijednosno značajniji udjel u rashodima imaju drugi poslovni rashodi u iznosu od 544.086.677,00 kn ili 38,1 % ukupnih rashoda, amortizacija u iznosu od 363.539.508,00 kn ili 25,5 %, materijalni troškovi u iznosu od 223.499.243,00 kn ili 15,7 %, troškovi osoblja u iznosu od 201.090.181,00 kn ili 14,0 % i financijski rashodi u iznosu od 31.058.334,00 kn ili 2,2 %.

Nepravilnosti i propusti odnose se na korištenje službenih vozila, troškove službenih putovanja, korištenje usluga odvjetničkih društava te troškove donacija i sponzorstava.

– Korištenje službenih vozila

Od 2015. do 2020. nabavljena su 384 službena vozila. Tijekom 2020. troškovi nabave vozila iznosili su 3.137.852,00 kn, a odnose se na nabavu 31 dostavnog vozila na temelju provedenog otvorenog postupka javne nabave u razdoblju od srpnja do listopada 2020. Troškovi goriva, održavanja i popravaka, autoguma, osiguranja i drugi troškovi službenih vozila u 2020. iznosili su 9.644.610,00 kn. Društvo ima u vlasništvu 499 službenih vozila. Unutarnjim aktom nisu uređeni uvjeti i način korištenja službenih vozila. Odlukama Uprave u razdoblju od studenoga 2015. do srpnja 2019. uređeno je da pravo korištenja službenih vozila 24 sata u privatne svrhe ima 35 zaposlenika. Pravo korištenja imaju predsjednik i članovi Uprave, direktori prijenosnih područja i sektora, predstojnik Ureda Uprave i službenik za usklađenost, jedanaest pomoćnika direktora, pomoćnik predstojnika Ureda Uprave, jedan rukovoditelj službe, šest savjetnika direktora, jedan koordinator i jedan savjetnik. U odlukama je utvrđeno pravo korištenja službenog vozila u privatne svrhe 24 sata, način obračuna primitka u naravi, datum početka korištenja prava te trajanje prava do opoziva odluke. Navedenim odlukama nisu obrazloženi razlozi korištenja službenih vozila 24 sata s obzirom na djelokrug rada te nisu utvrđena vrijednosna ograničenja potrošnje goriva i drugih troškova.

Državni ured za reviziju preporučuje unutarnjim aktom urediti uvjete i način korištenja službenih vozila i upravljanja voznim parkom. Preporučuje preispitati opravdanost korištenja 35 službenih vozila 24 sata dnevno, uzimajući u obzir djelokrug rada i vrstu poslova. U slučaju dodjele službenih vozila na korištenje 24 sata dnevno preporučuje sastaviti pisano obrazloženje potreba korištenja.

– Troškovi službenih putovanja

Troškovi službenih putovanja ostvareni su u iznosu od 5.176.197,00 kn, od čega se na troškove službenih putovanja u zemlji odnosi 4.651.131,00 kn, a na troškove službenih putovanja u inozemstvo 525.066,00 kn. Društvo je u prosincu 2019. donijelo Provedbenu uputu o proceduri odobravanja službenih putovanja u inozemstvo. Procedure odobravanja i način obračuna troškova službenih putovanja u zemlji nisu uređeni unutarnjim aktom, iako su troškovi službenih putovanja u zemlji vrijednosno značajniji od troškova službenih putovanja u inozemstvo.

Prema odredbama članka 82. Kolektivnog ugovora za Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. iz studenoga 2019., određeno je da zaposlenik koji je na temelju valjanog putnog naloga upućen na službeno putovanje u zemlju ili u inozemstvo, ima pravo na dnevnicu, naknadu troškova prijevoza na službenom putovanju i naknadu troškova noćenja. Nadalje je određeno da je službeno putovanje u zemlji svako putovanje kada zaposlenik, na temelju putnog naloga, obavlja radne zadatke u mjestu koje je različito od ugovorenog mjesta rada. Od pregledanog 21 putnog naloga u tuzemstvu, četiri putna naloga izdana su nakon povratka sa službenog puta.

Državni ured za reviziju preporučuje unutarnjim aktom urediti postupke i procedure odobravanja službenih putovanja u zemlji. Također, preporučuje izdavati putne naloge u primjerenim rokovima prije početka službenog putovanja.

– Usluge odvjetničkih društava

Tijekom 2020. Društvo je za pravno zastupanje koristilo usluge 13 odvjetničkih društava za koje su isplaćeni troškovi u 2020. u iznosu od 3.694.468,00 kn.

Društvo je u siječnju 2020. donijelo Uputu o postupku angažiranja odvjetnika radi pružanja odvjetničkih usluga. Navedenom Uputom utvrđen je obračun i plaćanje zastupanja i savjetovanja u postupcima rješavanja imovinskopravnih odnosa u svrhu izgradnje/rekonstrukcije dalekovoda i/ili drugih objekata Društva po cijeni koja može iznositi do 500,00 kn po satu, pri čemu je obvezno predvidjeti najveći broj sati i ukupni iznos koji se može isplatiti. Za zastupanje i savjetovanje u svim drugim postupcima primjenjuju se tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika umanjene za 50,0 % ili više od navedenog umanjjenja, ovisno o vrsti usluge. Za pružanje pravne pomoći određeno je plaćanje u paušalnom iznosu na mjesečnoj razini nakon pribavljanja specifikacije obavljenih poslova, po cijeni do najviše 500,00 kn po satu ili ukupnom iznosu za točno određeno pisano pravno mišljenje ili pravni savjet.

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji Društva ustrojen je Sektor za ekonomske, pravne, kadrovske i opće poslove u okviru kojeg je Služba za pravne poslove s Odjelom za imovinsko-pravne poslove i osiguranje te Odjelom za zastupanje, ugovaranje, međunarodnu suradnju i statusno pravo. Društvo ima 22 diplomirana pravnika, od kojih sedam s položenim pravosudnim ispitom.

Prema pregledu sudskih sporova, koji je dostavilo Društvo, u tijeku je 56 sudskih postupaka. Od navedenih postupaka, za njih 24 ili 42,9 % Društvo je ocijenilo da ishod u korist Društva nije vjerojatan ili je malo vjerojatan, a za većinu navedenih postupaka kod pravnog zastupanja angažirana su odvjetnička društva.

Državni ured za reviziju preporučuje preispitati opravdanost korištenja odvjetničkih usluga uzimajući u obzir broj sudskih postupaka, kao i broj zaposlenih pravnika u Društvu.

– Troškovi donacija i sponzorstava

Troškovi za donacije i sponzorstva ostvareni su u iznosu od 988.500,00 kn. Odnose se na donacije za humanitarne svrhe, udrugama i sportskim društvima te pravnim osobama u pojedinačnim iznosima od 3.000,00 kn do 400.000,00 kn. Vrijednosno značajnije donacije dodijeljene su za humanitarnu akciju borbe protiv pandemije virusa COVID-19 u iznosu od 400.000,00 kn, Udrugu hrvatskih branitelja Hrvatske elektroprivrede 1990. – 1995. u iznosu od 200.000,00 kn, četiri društva športske rekreacije HOPS u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu u iznosu od 190.000,00 kn i akciju Zajedno za Zagreb za sanaciju posljedica potresa u Gradu Zagrebu i okolici u iznosu od 166.500,00 kn.

Društvo je u listopadu 2017. donijelo Pravilnik o donaciji financijskih sredstava za organiziranje športske rekreacije radnika HOPS d.o.o. i Udruge hrvatskih branitelja Hrvatske elektroprivrede 1990. – 1995., kojim su uređena načela, kriteriji, mjerila te postupak dodjele financijske potpore programima i projektima za četiri sportska društva i udrugu. Troškovi donacija i financijskih potpora sportskim društvima i udruzi u iznosu od 390.000,00 kn ostvareni su u skladu s navedenim Pravilnikom. Kriteriji i postupci za dodjelu drugih donacija i sponzorstava u iznosu od 598.500,00 kn nisu utvrđeni.

Podaci o danim donacijama i sponzorstvima nisu objavljeni na mrežnim stranicama Društva. Prema odredbi članka 10., stavka 1., točke 8. Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13 i 85/15), tijela javne vlasti obvezna su na mrežnim stranicama na lako pretraživ način i u strojno čitljivom obliku objavljivati informacije o dodijeljenim bespovratnim sredstvima, sponzorstvima, donacijama ili drugim pomoćima, uključujući popis korisnika i visinu iznosa. Prema mišljenju Povjerenika za informiranje iz veljače 2017., Društvo je tijelo javne vlasti u skladu s odredbama navedenog Zakona. Na mrežnim stranicama Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, Društvo je navedeno u Popisu tijela javne vlasti i uključeno u Godišnje kumulativno izvješće tijela javne vlasti za 2020.

Državni ured za reviziju mišljenja je da je Društvo trebalo na mrežnim stranicama objaviti informacije o dodijeljenim bespovratnim sredstvima, sponzorstvima, donacijama ili drugim pomoćima, uključujući popis korisnika i visinu iznosa. Preporučuje unutarnjim aktom utvrditi mjerljive kriterije prema kojima će se vrednovati zahtjevi za davanje donacija i sponzorstva, postupke dodjele te utvrditi najveći pojedinačni iznos donacije i sponzorstva koji se mogu odobriti.

3.2. *Društvo navodi da će izraditi unutarnje akte, pravilnik o korištenju službenih vozila te druge odgovarajuće akte kojima će se urediti uvjeti i način korištenja službenih vozila Društva te prava i obveze korisnika službenih vozila 24 sata. Obrazlaže da su izvršene potrebne izmjene u važećem Pravilniku o organizaciji i sistematizaciji kao preduvjet za donošenje navedenih unutarnjih akata.*

U vezi s troškovima službenih putovanja, Društvo navodi da će donijeti unutarnji akt kojim će se objediniti postupanja i procedure odobravanja službenih putovanja u zemlji i inozemstvu te urediti i rokovi za izdavanje putnih naloga.

U vezi s korištenjem usluga odvjetničkih društava, Društvo obrazlaže da za zastupanja u sudskim sporovima koristi navedene usluge u predmetima koji su pravno, financijski i/ili stručno zahtjevniji kako bi se povećale mogućnosti Društva za uspjeh u sporu. Navodi da pravници zaposleni u Društvu preuzimaju zastupanja kada je to moguće imajući u vidu složenost pojedinog spora, kao i količinu sporova u odnosu na raspoloživ broj pravnika zaposlenih u Društvu s položenim pravosudnim ispitom te će s navedenim nastaviti i u sljedećim poslovnim godinama. Također, obrazlaže da navedeni smjer u poslovanju Društva proizlazi iz donesene Upute o postupku angažiranja odvjetnika iz siječnja 2020., nakon čega se značajnije smanjilo korištenje usluga odvjetničkih društava te troškovi. Nadalje, navodi da su u 2021. navedeni troškovi smanjeni za 45,0 % u odnosu na troškove u 2020.

U vezi s mišljenjem za objavljivanjem informacija o dodijeljenim bespovratnim sredstvima, sponzorstvima, donacijama ili drugim pomoćima, uključujući popis korisnika i visinu iznosa na mrežnim stranicama, Društvo je mišljenja da s obzirom na to da nije proračunski korisnik ni trgovačko društvo u vlasništvu Republike Hrvatske, nije tijelo javne vlasti na koje bi se primjenjivala Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine 26/15 i 37/21).

Društvo navodi da će donijeti unutarnji akt kojim će se utvrditi mjerljivi kriteriji prema kojima će se vrednovati zahtjevi za davanjem donacija i sponzorstava, kao i postupci dodjele te utvrditi najveći pojedinačni iznos donacije i sponzorstava koji se mogu odobriti u odnosu na donacije i sponzorstva za koje je Nalazom utvrđeno da prethodno nije donesen unutarnji akt.

3.3. U vezi s objavljivanjem informacija o dodijeljenim bespovratnim sredstvima, sponzorstvima, donacijama ili drugim pomoćima, uključujući popis korisnika i visinu iznosa na mrežnim stranicama, Državni ured za reviziju izrazio je mišljenje jer smatra da bi objava informacija o dodjeli bespovratnih sredstava, donacija ili drugih pomoći na mrežnim stranicama Društva pridonijela većoj transparentnosti poslovanja, neovisno o pravnom statusu Društva u odnosu na to je li Društvo tijelo javne vlasti. Nadalje, Državni ured za reviziju mišljenja je da je javni pristup informacijama jedno od sredstava koja su u funkciji prevencije eventualnih nepravilnosti pri njihovoj dodjeli.

4. Javna nabava

4.1. Društvo je sektorski naručitelj i obveznik je primjene Zakona o javnoj nabavi te drugih provedbenih propisa. Provedba postupaka javne nabave roba, usluga i radova u Društvu uređena je Pravilnikom o nabavi i ugovaranju iz svibnja 2015., Pravilnikom o provedbi postupaka jednostavne nabave iz lipnja 2017., Provedbenom uputom o načinu pripreme dokumentacije o nabavi i imenovanju stručnog povjerenstva za nabavu iz lipnja 2019., Smjernicama i rokovima za izradu plana nabave iz rujna 2019. te Uputom za izradu i potpisivanje ugovora o javnoj nabavi i okvirnog sporazuma iz ožujka 2020.

Prema Evidenciji postupaka nabave za 2020., tijekom 2020. provedeno je 849 postupaka nabave procijenjene vrijednosti od 1.114.006.981,00 kn, od čega su zaključeni ugovori za predmete nabave procijenjene vrijednosti od 1.033.148.991,00 kn, dok su poništeni postupci nabave procijenjene vrijednosti od 80.857.990,00 kn. Za provedene postupke nabave zaključeni su ugovori i izdane narudžbenice u vrijednosti od 615.093.764,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Od navedene vrijednosti zaključenih ugovora, provedeni su postupci javne nabave roba, radova i usluga velike vrijednosti od 248.410.569,00 kn, javne nabave male vrijednosti od 211.344.755,00 kn, postupci na temelju izuzeća od primjene Zakona o javnoj nabavi (isporuka električne energije za pokriće dijela gubitaka u prijenosnoj mreži i opskrbe električnom energijom te pravne usluge) u vrijednosti od 105.132.313,00 kn te postupci jednostavne nabave u vrijednosti od 50.206.127,00 kn.

Revizijom je obuhvaćeno 28 postupaka javne nabave roba, radova i usluga velike i male vrijednosti od 325.357.772,00 kn ili 70,8 % vrijednosti nabave, šest postupaka nabave na temelju izuzeća od primjene Zakona o javnoj nabavi u vrijednosti od 103.438.109,00 kn ili 98,4 % vrijednosti nabave te 25 postupaka jednostavne nabave u vrijednosti od 6.808.082,00 kn ili 13,6 % vrijednosti jednostavne nabave.

U svim pregledanim postupcima javne nabave roba, radova i usluga kriterij odabira ponude ponuditelja je ekonomski najpovoljnija ponuda, osim kod zaštitarskih usluga kod kojih je u postupku javne nabave kao kriterij određena najniža cijena, kao i kod postupaka jednostavne nabave. Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na plan nabave, pribavljanje izjava o nepostojanju sukoba interesa i izjava o integritetu, provođenje postupaka javne nabave roba, radova i usluga te jednostavnu nabavu.

– Plan nabave

Pravilnikom o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17 i 144/20) određeno je da plan nabave za predmete nabave čija je procijenjena vrijednost nabave jednaka ili veća od 20.000,00 kn donosi čelnik naručitelja za proračunsku ili poslovnu godinu najkasnije u roku od 30 dana od dana njegovog donošenja proračuna ili financijskog plana. Smjernicama i rokovima za izradu plana nabave iz rujna 2019., Društvo je odredilo da plan nabave za svaku poslovnu godinu donosi Uprava Društva u roku od 30 dana od donošenja financijskog plana, odnosno plana poslovanja. Društvo je 26. studenoga 2019. donijelo Plan nabave, prema kojem je planirana nabava roba, radova i usluga za 503 predmeta nabave ukupne procijenjene vrijednosti od 782.685.718,00 kn. Navedeni Plan nabave nije donesen u roku od 30 dana od donošenja Plana poslovanja za 2020., koji je Uprava donijela 19. rujna 2019., a Nadzorni odbor usvojio 25. rujna 2019.

Tijekom 2020. i u veljači 2021. direktor Društva donio je četiri odluke kojima se prihvaća informacija o izvršenim izmjenama i dopunama Plana nabave za 2020. Izmjenama i dopunama Plana nabave na 31. prosinca 2020. planirana je nabava roba, radova i usluga za 1 113 predmeta nabave u vrijednosti od 1.520.356.667,00 kn, što je u odnosu na osnovni Plan nabave 737.670.949,00 kn ili 94,2 % više. Do povećavanja procijenjene vrijednosti nabave došlo je najvećim dijelom zbog neuključivanja planirane vrijednosti nabave električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži s obzirom na to da Društvo prema odredbi članka 30., stavka 34. Zakona o tržištu električne energije do 30. rujna tekuće godine dostavlja Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji na suglasnost godišnji plan nabave energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži za sljedeću godinu. Hrvatska energetska regulatorna agencija je sredinom prosinca 2019. dala suglasnost na plan nabave električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži, što je utjecalo na kasnije razdoblje uključivanja procijenjene vrijednosti nabave u Plan nabave. Planom nabave energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži za 2020., navedena nabava planirana je u vrijednosti od 200.853.142,00 kn.

Nadalje, do povećanja procijenjene vrijednosti nabave došlo je također zbog odustajanja od planiranih nabava u 2019., a koje su pokrenute u 2020. u vrijednosti od 189.659.862,00 kn. Tako je rekonstrukcija trafostanice 110/35 kV Meterize procijenjene vrijednosti nabave u iznosu od 48.000.000,00 kn uključena u Plan nabave za 2019., ali postupak nije započet radi potrebe usklađenja glavnog projekta sa zahtjevom grada Solina vezano za izgradnju nove ceste čija trasa ulazi u česticu trafostanice te je uključen u Plan nabave u 2020. Nadalje, za rekonstrukciju transformatora 110/35 kV Ston procijenjene vrijednosti nabave od 25.300.000,00 kn nije pokrenut postupak nabave kako je planirano u 2019. zbog potrebe objedinjavanja cjelina prema tehničkim specifikacijama za transformatorske stanice i rasklopna postrojenja, uslijed čega je bilo potrebno provesti nove analize i izraditi troškovnik.

Plan nabave i njegove izmjene nisu objavljeni na mrežnim stranicama Društva. Prema odredbama Zakona o javnoj nabavi, Društvo ima status sektorskog naručitelja i nije obvezno objaviti plan nabave za poslovnu godinu. Objavom plana nabave osigurala bi se zainteresiranim gospodarskim subjektima pravodobna priprema za sudjelovanje u postupcima nabave te bi podaci o potrebama Društva bili dostupni široj javnosti.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti plan nabave u roku od 30 dana od dana donošenja financijskog plana u skladu s odredbama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi te Smjernicama i rokovima za izradu plana nabave. Preporučuje planirati i provoditi postupke javne nabave roba, radova i usluga nakon pribavljanja potrebne dokumentacije, kao što su cjelokupni projekti te pripreme dokumentacije za nadmetanje. Preporučuje plan nabave objavljivati na mrežnim stranicama Društva kako bi bio dostupan zainteresiranim gospodarskim subjektima u skladu s načelom transparentnosti javne nabave.

- Pribavljanje izjava o nepostojanju sukoba interesa i izjava o integritetu

Prema članku 8. Pravilnika o nabavi i ugovaranju iz svibnja 2015., određeno je da su za potrebe provedbe postupaka javne nabave, ovlaštene predstavnici naručitelja u pojedinom postupku javne nabave i druge osobe koje imaju utjecaj na odlučivanje naručitelja, obvezni potpisati izjavu o nepostojanju sukoba interesa. Također je određeno da su ovlaštene predstavnici naručitelja obvezni javiti svaku promjenu vezanu za potpisivanje izjave o nepostojanju sukoba interesa. Navedenim Pravilnikom utvrđen je obrazac izjave o nepostojanju sukoba interesa te je, između ostalog, navedeno da se po potrebi navedeni obrazac može umnožiti za više gospodarskih subjekata. Ovlaštene predstavnici naručitelja nisu potpisali izjavu o nepostojanju sukoba interesa u pojedinom postupku javne nabave, nego su potpisali izjavu o nepostojanju sukobu interesa u prijašnjim godinama (od 2017.). Prema pisanom obrazloženju odgovorne osobe, s obzirom na broj postupaka koji se provode u pojedinoj organizacijskoj jedinici te da u postupcima javne nabave sudjeluju većinom isti zaposlenici tehničke, ekonomske i pravne struke, kao i druge osobe koje imaju utjecaj na odlučivanje, ovlaštene predstavnici naručitelja ne potpisuju izjave o nepostojanju sukoba interesa u svakom pojedinom postupku javne nabave roba, radova i usluga.

Od 34 pregledana postupka javne nabave roba, radova i usluga u vrijednosti od 428.795.881,00 kn, kod pregledanih devet predmeta nabave roba, radova i usluga u vrijednosti od 253.076.928,00 kn nisu pribavljene izjave o integritetu, što nije u skladu s odredbom članka 32. Pravilnika o nabavi i ugovaranju, prema kojem je određeno da u slučaju nabave roba i usluga u vrijednostima nabave većim od 6.000.000,00 kn te radova u vrijednostima većim od 12.000.000,00 kn, ponuditelji i članovi zajednice ponuditelja u postupku, odnosno druga ugovorna strana, moraju uz ponudu dostaviti i potpisanu izjavu o integritetu. Također, izjavu o integritetu mora dati i druga ugovorna strana prije početka pregovora ili zaključenja ugovora u slučajevima realizacije nabave izuzete od primjene Zakona o javnoj nabavi, a čija je vrijednost veća od 6.000.000,00 kn za robu i usluge, odnosno 12.000.000,00 kn za radove.

Državni ured za reviziju nalaže pribavljati izjave o integritetu u skladu s Pravilnikom o nabavi i ugovaranju. Nalaže potpisati izjave o nepostojanju sukoba interesa u pojedinom postupku javne nabave u skladu s odredbama Pravilnika o nabavi i ugovaranju.

- Provođenje postupaka javne nabave roba, radova i usluga

Prema Izvješću o provedbi Plana nabave za 2020. iz ožujka 2021., ponuditelji su tijekom 2020. uložili 33 žalbe Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave, od kojih su tijekom 2020. donesena rješenja na temelju 30 žalbi.

Od navedenih donesenih rješenja tijekom 2020., na temelju 19 rješenja Društvo je poništilo odluke o odabiru ili dokumentaciju o nabavi. Navedenim Izvješćem utvrđeno je da su troškovi žalbenih postupaka u 2020. iznosili 467.083,00 kn i veći su za 181.770,00 kn ili 63,7 % u odnosu na 2019., kada su iznosili 285.313,00 kn. Prema rješenjima Državne komisije za kontrolu postupka nabave iz siječnja 2021., za četiri postupka javne nabave za koje su postupci javne nabave provedeni od srpnja do prosinca 2020., troškovi žalbenih postupaka iznosili su 126.563,00 kn, što čini ukupno trošak žalbenih postupaka u 2020. u iznosu od 593.646,00 kn. Najčešći razlozi poništenja odluka o odabiru su odabiri ponuda koje nisu u skladu s tehničkom specifikacijom te tehničkim i stručnim sposobnostima, kao i primjena odredaba o oslanjanju na sposobnost drugih ponuditelja. Najčešći razlozi poništenja dokumentacije o nabavi odnose se na opis predmeta nabave i tehničke specifikacije, propisane dokaze tehničke i stručne sposobnosti (kao uvjet tehničke i stručne sposobnosti traži se izvršenje istih roba, radova ili usluga bez mogućnosti da ponuditelj uvjet dokazuje isporukama robe, izvršenjem usluga ili izvođenjem radova sličnih predmetu nabave) te nedovoljno jasna i razumljiva dokumentacija o nabavi.

Državni ured za reviziju preporučuje više pažnje posvetiti odabiru dobavljača u cilju smanjenja broja i troškova žalbenih postupaka te vremena provedbe postupaka javne nabave.

– Jednostavna nabava roba, radova i usluga

Tijekom 2020. zaključeni su ugovori ili izdane narudžbenice za robe, radove i usluge u vrijednosti od 50.206.127,00 kn. Revizijom je obuhvaćeno 25 predmeta jednostavne nabave roba, radova i usluga u vrijednosti od 6.808.082,00 kn ili 13,6 % vrijednosti jednostavne nabave.

Pravilnikom o provedbi postupaka jednostavne nabave iz lipnja 2017., koji je objavljen na mrežnim stranicama Društva, propisano je da se nabava roba, radova i usluga čija je procijenjena vrijednost veća od 70.000,00 kn, a manja od 200.000,00 kn za robe i usluge, odnosno manja od 500.000,00 kn za radove provodi javnim prikupljanjem ponuda objavom na mrežnim stranicama Društva. Nadalje, propisano je da se nabava roba, radova i usluga čija je procijenjena vrijednost veća od 20.000,00 kn, a manja od 70.000,00 kn za robe, usluge i radove provodi ograničenim prikupljanjem ponuda pozivom na adrese najmanje tri ponuditelja. Za nabavu roba, radova i usluga te radova čija je procijenjena vrijednost manja od 20.000,00 kn provodi se postupak izravnog ugovaranja s jednim gospodarskim subjektom. Iznimno, ovisno o prirodi predmeta nabave i uz pisano obrazloženje, izravno ugovaranje može se provesti za jednostavnu nabavu roba, usluga i radova te provedbu projektnih natječaja čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn.

Nadalje, Pravilnikom o provedbi postupaka jednostavne nabave određen je rok za dostavu ponuda najmanje dva radna dana od dana objave poziva na dostavu ponuda na mrežnim stranicama ili od dana primitka poziva na dostavu ponude kod nabave robe i usluga te pet radnih dana kod nabave radova i provedbe projektnog natječaja. Društvo je početkom veljače 2022. donijelo novi Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave, prema kojem je određen rok za dostavu ponuda najmanje sedam radnih dana kod nabave roba i usluga te deset radnih dana kod nabave radova i provedbe projektnih natječaja od dana objave poziva na dostavu ponude na mrežnim stranicama Društva ili od dana primitka poziva na dostavu ponude.

Također, određeno je da se za nabavu roba, radova i usluga za koje se provodi postupak ograničenog prikupljanja ponuda upućuje poziv na adrese najmanje pet ponuditelja.

Od lipnja 2020. putem Elektroničkog oglasnika javne nabave Republike Hrvatske omogućeno je objavljivanje i jednostavnih nabava, koje se nalaze na izdvojenom popisu.

U pregledanim postupcima jednostavne nabave kriterij odabira ponude ponuditelja je ekonomski najpovoljnija ponuda. Kod dva predmeta jednostavne nabave usluga sistematskih pregleda u vrijednosti od 198.786,00 kn i 195.150,00 kn provedeni su postupci ograničenog prikupljanja ponuda upućivanjem poziva na dostavu ponuda na tri adrese, što nije u skladu s Pravilnikom o provedbi postupaka jednostavne nabave iz lipnja 2017., kojim je određeno da se za postupke jednostavne nabave usluga procijenjene vrijednosti veće od 70.000,00 kn, a manje od 200.000,00 kn provodi postupak javnog prikupljanja ponuda objavom na mrežnim stranicama Društva.

Od 25 pregledanih predmeta jednostavne nabave roba, radova i usluga u vrijednosti od 6.808.082,00 kn, kod 20 predmeta nabave roba, usluga i radova u vrijednosti od 5.965.796,00 kn, pozivi na dostavu ponuda objavljeni su na mrežnim stranicama Društva. Za 14 predmeta jednostavne nabave u vrijednosti od 3.857.464,00 kn rokovi za dostavu ponuda iznosili su do pet radnih dana, a za šest predmeta jednostavne nabave u vrijednosti od 2.108.332,00 kn od šest do 13 radnih dana.

Državni ured za reviziju nalaže postupke jednostavne nabave čija je procijenjena vrijednost veća od 70.000,00 kn, a manja od 200.000,00 kn za robe i usluge te 500.000,00 kn za radove provoditi javnim prikupljanjem ponuda uz objavu na mrežnim stranicama Društva u skladu s odredbama Pravilnika o provedbi postupaka jednostavne nabave.

- 4.2. *Društvo obrazlaže da poduzima sve aktivnosti da u skladu s odredbama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi i unutarnjim aktom Smjernice i rokovi za izradu plana nabave donosi planove nabave za poslovnu godinu najkasnije u roku od 30 dana od dana donošenja financijskog plana za poslovnu godinu. Također, navodi da je Nadzorni odbor 25. rujna 2019. usvojio Plan poslovanja, a Uprava Društva je 26. studenoga 2019. donijela Plan nabave za 2020. Obrazlaže da je kašnjenje od 31 dana u odnosu na obvezu propisanu navedenim Pravilnikom i unutarnjim aktom proizašlo uslijed nepredviđenih okolnosti i problema prouzročenih nedostacima poslovne aplikacije koja tijekom izrade Plana nabave za 2020. nije podržavala unos podataka koji se odnose na planiranje objedinjene nabave, što je do donošenja Plana nabave za 2020. riješeno i ispravljeno. Također, navodi da je donošenje planova nabave za sljedeće poslovne godine izvršavano u zakonskom roku. Nadalje, navodi da Društvo za svaku poslovnu godinu koja slijedi donosi financijski plan najkasnije do 30. rujna tekuće godine kako bi postupilo u skladu s odredbama Zakona o tržištu električne energije kojima je određeno da je Društvo obvezno do 30. rujna tekuće godine regulatoru, Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji, podnijeti na suglasnost, odnosno odobrenje, plan ulaganja i plan nabave energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži za sljedeću poslovnu godinu. Planovi ulaganja i nabave energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži čine sastavni dio financijskog plana Društva s najvećim financijskim udjelom.*

Društvo obrazlaže da donošenje financijskog plana najkasnije do 30. rujna tekuće godine, kako bi se postupilo u skladu s odredbama Zakona o tržištu električne energije, prije dobivanja suglasnosti odnosno odobrenja regulatora na planove ulaganja i nabave energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži, izravno utječe na kvalitetu izrade plana nabave, pri čemu osnovni plan nabave, koji se mora donijeti najkasnije u roku od 30 dana od dana donošenja financijskog plana, uključuje samo podatke poznate i dostupne u trenutku donošenja osnovnog plana. Posljedica roka za donošenje financijskog plana te dobivanja suglasnosti, odnosno odobrenja regulatora je da Društvo odmah nakon dobivanja suglasnosti, odnosno odobrenja regulatora na planove ulaganja i nabave energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži, donosi izmjene i dopune osnovnog plana nabave.

Nadalje, obrazlaže da kod planiranja i provedbe postupaka javne nabave roba, radova i usluga nakon pribavljanja potrebne dokumentacije, kao što su cjelokupni projekti te pripreme dokumentacije o nabavi u cilju učinkovitog upravljanja nabavnim procesima, zaposlenici Društva, sudionici u planiranju i provođenju postupaka nabave, kontinuirano prolaze edukacije ovisno o njihovim stručnim predznanjima te će s navedenim nastaviti i u sljedećim poslovnim godinama. Navodi da će Društvo donijeti novi, cjelovit unutarnji akt Pravilnik o nabavi i ugovaranju, kojim će se urediti procedure u odnosu na planiranje i provedbu nabave.

Vežano za objavu plana nabave na mrežnim stranicama, Društvo obrazlaže da kao sektorski naručitelj u smislu Zakona o javnoj nabavi u potpunosti postupa u skladu s odredbama navedenog Zakona. Također, navodi da kao operator prijenosnog sustava postupa u skladu s odredbama Zakona o tržištu električne energije, pri čemu svake poslovne godine donosi i javno objavljuje, uz prethodno ishoduenu suglasnost nadležnog ministarstva i odobrenje regulatora, ažurirani desetogodišnji plan razvoja prijenosne mreže. U navedenom planu detaljno iskazuje ulaganja u sljedećem trogodišnjem i jednogodišnjem razdoblju, čime svim zainteresiranim gospodarskim subjektima i široj javnosti na transparentan način omogućuje uvid u potrebe Društva. Društvo navodi da prije donošenja i javne objave ažuriranog desetogodišnjeg plana razvoja prijenosne mreže dostavlja regulatoru prijedlog plana, a regulator se savjetuje sa svim postojećim ili potencijalnim korisnicima prijenosne mreže o prijedlogu desetogodišnjeg plana razvoja prijenosne mreže kroz savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u trajanju od najmanje 15 dana.

Vežano za pribavljanje izjava o nepostojanju sukoba interesa i izjava o integritetu, Društvo navodi da će donijeti novi, cjelovit unutarnji akt Pravilnik o nabavi i ugovaranju, kojim će se urediti procedura pribavljanja izjava o integritetu, kao i procedura potpisivanja izjava o nepostojanju sukoba interesa.

Vežano za provođenje postupaka javne nabave roba, radova i usluga, navodi da u cilju učinkovitog upravljanja nabavnim procesima i ekonomičnog provođenja postupaka nabave, zaposlenici Društva, sudionici u postupcima nabave, kontinuirano prolaze redovite i specijalističke edukacije u raznim fazama, ovisno o njihovim stručnim predznanjima, od planiranja potreba do provedbe nabave i izvještavanja te će s navedenim nastaviti i u sljedećim poslovnim godinama. Također, navodi da će Društvo donijeti novi, cjelovit unutarnji akt Pravilnik o nabavi i ugovaranju, kojim će se urediti procedure od planiranja do provedbe nabave.

Vežano za provođenje jednostavne nabave roba, radova i usluga, Društvo navodi da su tijekom 2022. obavljene izmjene Pravilnika o provedbi postupaka jednostavne nabave u cilju učinkovitog i ekonomičnog provođenja postupaka jednostavne nabave. Obrazlaže da su produljeni rokovi za dostavu ponuda te je povećan najmanji broj poziva na dostavu ponuda u odnosu na uvjete iz prijašnjeg Pravilnika o nabavi i ugovaranju.

Obrazlaže da je u odnosu na dva postupka jednostavne nabave sistematskih pregleda, koji nisu provedeni u skladu s Pravilnikom o provedbi postupaka jednostavne nabave, navedena neusklađenost ispravljena u 2021. te su ugovorene usluge sistematskog pregleda nakon provedenog postupka javne nabave. Društvo obrazlaže da s navedenim postupanjem nastavlja i u sljedećim poslovnim godinama.

IV. ČLANOVI NADZORNOG ODBORA I UPRAVE

1. Nadzorni odbor

mr. sc. Kažimir Vrankić	predsjednik od 19. ožujka 2016.
Alina Kosek	članica od 1. listopada 2014. do 3. travnja 2020.
Marko Dvorski	zamjenik predsjednika od 4. travnja 2020.
Ante Pavić	član od 19. ožujka 2016. do 3. travnja 2020.
Krešimir Ugarković	član od 4. travnja 2020.
Marijan Kalea	član od 26. kolovoza 2013. do 25. kolovoza 2021.
Silvana Boban	članica od 1. listopada 2019. do 30. lipnja 2020.
Sanja Olujić	članica od 1. srpnja 2020. do 31. ožujka 2021.
Denis Geto	član od 1. travnja 2021. do 31. prosinca 2021.
Nikola Jaman	član od 20. rujna 2021.
Dinko Andabaka	član od 15. srpnja 2021.

2. Uprava

dr. sc. Tomislav Plavšić	predsjednik od 25. travnja 2019. do 15. travnja 2022.
Dejan Liović	član od 25. travnja 2019.
Zlatko Visković	član od 16. travnja 2018. do 15. travnja 2022.
dr. sc. Igor Ivanković	predsjednik od 16. travnja 2022.
mr. sc. Darko Belić	član od 16. travnja 2022.